PAŃSTWOWE GIMNAZJUM I.
IM. WINCENTEGO POLA
W TARNOPOLU.

SPRAWOZDANIE

DYREKCJI

ZA ROK SZKOLNY 1936/37.

Druk M. Białkowski, Tarnopol Mickiewicza 10.

PAŃSTWOWE GIMNAZJUM I.

IM. WINCENTEGO POLA

W TARNOPOLU.

SPRAWOZDANIE

DYREKCJI

ZA ROK SZKOLNY 1936/37.

Druk M. Białkowski, Tarnopol Mickiewicza 10.

I. Skład Grona Nauczycielskiego

w roku szkolnym 1936/37.

A. DYREKTOR.

1. **Pytel Dominik**, dyrektor, uczył j. łać. w kl. IVb_4, j. greckiego w kl. VIII_4 tygodn. godzin 8

B. NAUCZYCIELE ETATOWI.

2. **Buła Józef**, naucz. stały, wychowawca kl. I w I półr., opiekun Kółka sportowego młodzieży oraz Kółka szkolnego P.C.K., uczył (do 1, IV. 1937 r.) cwiczeń cielesnych w kl. I_2, II_2, III_2, IVa_2, IVb_2, VII_2, VIII_2, prowadził gry i zabawy w kl. I_1, II_1, III_1. $IVa+b_1$, $VII+VIII_1$, P.W. VII_2, IVa+b2 — tygodn. godz. 23, nadto uzupełniał etatowy wymiar godzin w państw. gimn. II w 4 godz. tygodn. tygodn. godz. 27.

3. **Inż. Falendysz Józef**, naucz. stały, wychowca kl. II, zawiadowca gabinetu przyrodniczego i pracowni biologicznej, opiekun Kółka krajoznawczo-przyrodniczego, uczył przyrodoznawstwa w kl. I_3, II_3+_1, IVa_1+_1, IVb_2+_1, geogr. I_3, II_2, mat. II_4 tygodn. godzin 21.

4. **Francoz Szulim**, profesor, wychowawca klasy IVa, zawiadowca gabinetu fizykalnego i pracowni fizykalnej, opiekun Szkolnej Kasy Oszczędności, uczył matematyki w klasie IVa_4 IVb_4, VII_2, VIII_2, fizyki w kl. IVb $_3+_3+_1$ $VII_2+_2+_1$ tyg. godz. 24,

5. **Hajda Filip**, naucz. etatowy (stały), sekretarz Rady Pedagogicz., zawiadowca biblioteki nauczycielskiej, opiekun Kółka Ligi Morskiej i Kolonialnej uczniów, uczył j. ruskiego w kl. I_1, II_1, $IVa+b_1$, VII — VIII_1 tygodniowo godzin 4; nadto uzupełniał etatowy wymiar w państw. gimn. II — 6 godz.. w państw. gimn. III — 6 godzin, w państw. gimn. żeńsk. 6, godzin. tygodn. godz. 22.

6. **Kosiak Marian**, profesor, wychowawca klasy VII, opiekun Szkolnego Koła T.B.P.S.P., opiekun Kółka filologicznego uczniów, przewodniczący Tarnopolskiej Grupy nauczycieli fi-

lologii klasycznej, uczył j. łacińskiego w klasie II_4, III_4, VII_5, j. greckiego w kl. VII_5, tygodn. godz. 18; — nadto uzupełniał etatowy wymiar godzin nauczania w państw. gimn. III w 4 godzin. tygodn. tygodn. godzin. 22.

7. **Lercher Ferdynand,** naucz. stały, wychowawca klasy III, zawiadowca zbiorów do nauki historii i geografii, opiekun Czytelni uczniów i Samorządu szkolnego, uczył historii w klasie I_3, II_3, III_3, $IVa^0/_3$, $IVb^0/_3$, VII_3, VIII_3, geografii w kl. III_2, $IVa^3/_0$, $IVb^3/_0$, tygodn. godzin 23.

8. **Mosler Józef,** profesor, wychowawca kl. VIII, zawiadowca biblioteki niemieckiej uczniów, opiekun Tarnopolskiej Grupy nauczycieli nowożytnych języków, uczył jęz. niemieckiego w kl. $I^6/_4$, II_4, III_4, IVb_4, VII_3, VIII_3, godzin tygodn. w I półr. 24, a w II gim półr. 22.

9. **Régamey Leon,** naucz. stały, opiekun kółka szkolnego L.O.P.P., zawiadowca gabinetu chemicznego i biblioteki fizykochemicznej uczniów, uczył fizyki w klasie $III_3+_3+_1$, IVa_3+_1, VIII_2+_1, matematyki I_3, III_4 tygodn. godzin 21.

10. **Rybiński Adam,** naucz. stały, uczył j. polskiego w kl. IVa_4, tygodn. godzin 4, — nadto uzupełniał etatowy wymiar godzin w państw. gimn. III w I półr. 18 godz., a w II półr. 15 godzin — tygodniowo godzin w I półr. 22, a w II półr. 19.

11. **Wiśniewski Karol,** naucz. stały, wychowawca kl. I-szej w II półr., zawiadowca zbiorów dla nauk filologii klasycznej i biblioteki pedagogicznej, uczył jęz. łać. w kl. $I^0/_5$, IVa_4, VIII_4, prop. filozofii VIII_3 — godz. tygodn. w I półr. 11, a w II półr. 16; nadto uzupełniał etatowy wymiar godzin w państw. gimn. żeńskim w I półr. w 6 godz.; a w II półr. w 11 godzinach — razem godzin tygodn. w I półr. 17, a w II 27.

C. NAUCZYCIELE TYMCZASOWI.

12. **Dr. Machalski Franciszek,** naucz. tymczasowy, wychowawca klasy IVb., opiekun drużyny harcerskiej, zawiadowca biblioteki polskiej uczniów, uczył j. polskiego w kl. $I^6/_3$, II_4, III_4, IVb_4, VII_4, VIII_3, tygodn. godzin. w I półr. 25, a w II półr. 22.

D. NAUCZYCIELE PRZYDZIELENI Z INNYCH ZAKŁADÓW.

13. **Babad Hersch**, naucz. państw. gimn. III, uczył religii mojżeszowej w klasie I_1,. II_1, III_1, $IVa+b_1$, — tygodn. godz. 4.

(Kuratorium O.S.L. z dnia 17. IX. 1936 r. Nr. II-20.176/36)

14. **Górski Bronisław,** naucz. państw. gimn. III, uczył zajęć praktycznych w kl. $I_{2}+_{2}$, $II_{2}+_{2}$, — tygodn. godzin 8. (Kuratorium O.S.L. z dnia 17. IX. 1936 r. Nr. II-20.175/36).

15. **Ks. Dr. Jaglarz Jerzy,** naucz. państw. gimn. III, uczył religii rzymsko-katolickiej w klasie I_{2}, II_{2}, III_{2}, $IVa+b_{2}$, VII_{2}, VIII_{2}, tygodn. godzin 12. (Kuratorium O.S.L. z dnia 10/VII 1936 r. Nr. BP-20.051/36.)

16. **Janicki Bolesław.** naucz. państw. gimn. III, uczył zajęć praktycznych w klasie $III_{2}+_{2}$, IVa_{2}. $IVb_{2}+_{2}$, tygodniowo godzin 10. Kuratorjum O. S. L. z dn, 12.. IX˙ 1936 Nr. II-28174/36.

17. **Lubelski Ludwik,** naucz. państw. sem. męsk., uczył śpiewu w klasie I_{1}, II_{1}, III_{1}, $IVa+b_{2}$, chór $szkolny_{2}$, muzyki stop. $niższy_{2}$, muzyki stop. $wyższy_{2}$, razem godz. tygodniowo 11.
(Kuratorium O. S. L. z dn. 17. IX. 1936 r, Nr. II — 20.171/36.)

18. **Dr. Przyboś Adam,** naucz. państw. gimn. II, uczył j. francuskiego w kl. IVa_{4} i nadobowiązkowo w kl. $IIa^{0}/_{2}$, godz. tygodn. w I półr. 4, a w II półr. 6.
(Kuratorium O. S. L. z dnia 25. VI. 1936 r. Nr. BP — 20.054/36.)

19. **Ks. Sembaj Tymoteusz,** prof. państw. gimn. III, uczył religii gr.-kat. w kl. I_{1}, II_{1}, $IVa+b_{1}$, godz. tygodn. 3.
(Kuratorium O. S. L. z dnia 17. IX 1936r. Nr. II 20.173/36.)

20. **Szczepanik Władysław,** naucz. państw. gimn. II, uczył rysunków w kl. I_{2}, $II+III_{2}$, $IV+VIII_{2}$, godz. tygodn. 6.
(Kuratorium O. S. L. z dn. 9. IX. 1936r. Nr. II—20178/36.)

21. **Gellmanowa Sara,** naucz. państw. gimn. żeńsk., uczyła j. angielskiego w kl. $II^{0}/_{2}$, III_{2}, godz. tyg. w I półr. 2, a w II półr. 4.
(Kuratorium O. S. L. z dn. 21. IX. 1936r. Nr. II—203.74/36.)

E. LEKARZE SZKOLNI.

22. **Dr. Schmidt Jan,** kontraktowy lekarz szkolny, sprawował nadzór i opiekę higieniczno-lekarską nad młodzieżą wszystkich klas tyg. godz. 4.

23. **Horodyńska-Beneszkowa Wanda,** kontraktowa le-

karka — dentystka, sprawowała opiekę higieniczno-dentystyczną nad młodzieżą tut. Zakładu tyg, godz. 4.

F. SEKRETARZ.

24. **Hektor Jan,** kontraktowy sekretarz tutejszego Zakładu.

G. PRAKTYKANCI.

25. **Dr. Gross Izrael,** kandydat na naucz. szkół średnich, odbywał bezpłatną praktykę przedegzaminową w zakresie jęz. polskiego i wychowawstwa do dnia 16 stycznia 1937 r. w kl. II_4, IVb_4, pod kierunkiem Dr. Machalskiego Franciszka tyg. godz. 8.

26. **Mgr. Świstun Maria,** kandydatka na naucz. szkół średnich, kontynuowała bezpłatną praktykę przedegzaminową z przyrodoznawstwa pod kierunkiem naucz. Fałendysza Józefa w kl. II_4, IVb_3, geogr. II_2 tyg. godz. 9.

27. **Mgr. Pyszczyk Orest,** kandydat na naucz. szkół średnich, kontynuował bezpłatną praktykę przedegzaminową w zakresie matematyki pod kierunkiem prof. Francoza Szulima w kl. IVb_4, VII_2,VIII_2. tyg. godz. 8.

28. **Mgr. Duszyk Zbigniew,** kandydat na naucz. szkół średnich, odbywał bezpłatną praktykę, przedegzaminową od 1 półrocza r. szkolnego 1936/37. na podstawie zarządzenia Kuratorium O. S. L. we Lwowie, z dnia 21 września 1936 r. Nr. II —13343/36, pod kierunkiem naucz. Lerchera Ferdynanda w zakresie historii w kl. I_3, III_3, VII_3 godz. tyg. 9.

H. WOŹNI.

1. **Maciewicz Szczepan,** woźny etatowy w XI st. sł.
2. **Steciuk Franciszek,** woźny etatowy w XII st. sł.

II. Ruch służbowy.

A) MIANOWANIA.

1. **Hajda Filip,** nauczyciel tymczasowy, został mianowany z dniem 27 listopada 1936 naucz. stałym państw. szkół średnich ogólnokształcących zarządzeniem Kuratorium O. S. L. z dnia 9 lutego 1937 Nr. BP-921/37.

B) URLOPY.

1. Prof. **Kosiak Marian** uzyskał urlop w czasie od 12.XI. do 22. XII. 1936 r. dla załatwienia ważnych spraw rodzinnych na podstawie pisma Kuratorium O. S. L. z dnia 3. XII. 1936 r. Nr. BP-42768/36.

2. **Buła Józef** od dnia 1 kwietnia 1937 r. do końca roku szkolnego przebywał na płatnym urlopie dla poratowania zdrowia. Zarządzenie Kuratorium O.S.L. z dnia 12 maja 1937. Nr. BP-15688/37.

III. Pomieszczenie.

Zakład mieści się w budynku państwowym przy ul. 3-go Maja 8. Posiada 35 ubikacyj, w których pomieszczone są sale szkolne, gabinety i pracownie naukowe (biologiczna, fizykalna, pracy ręcznej), biblioteka nauczycielska i biblioteki uczniowskie, ambulatorium lekarza szkolnego, izba harcerska, świetlica, szatnia, łazienka, portierka, sekretariat, pokòj Dyrektora i mieszkanie Dyrektora Zakładu. Sali gimnastycznej Zakład nie posiada, uczniowie korzystali w b. r. szkoln. ze sali gimnastycznej Państw. Gimnazjum III w 14 godzinach tygodniowo.

W miesiącach wakacyjnych lipcu i sierpniu 1936 r. przeprowadziła Dyrekcja większe remonty gmachu gimnazjalnego i tak: odnowiono cały budynek szkolny z zewnątrz przez szarowanie fasady oraz polakierowano lamperie i wybielono ściany w kurytarzach i salach szkolnych. Ponadto dokonano naprawy pieców, podłogi w sałach szkolnych i kurytarzach, oraz instalacji wodociągowej.

IV. Nauka.

Naukę prowadzono w kl. VII—VIII według programu dla gimnazjum typu klasycznego dawnego, a w kl. I, II, IVa i IVb według programu dla czteroletniego gimnazjum nowego ustroju.

Naukę religii gr.-kat. pobierali uczniowie klasy I_1, II_1,

$IVa+b_1$, w trzech godz. tygodn. w tut. Zakładzie, uczniowie VII i VIII pobierali naukę religii gr.-kat. po 2 godziny tygodn. w Państw. Gimnazjum III łącznie z uczniami tamtejszego Zakładu.

Nauki religii mojżeszowej udzielono w tut. Gimnazjum uczniom kl. I_1, II_1, III_1, $IVa+b_1$ po jednej godzinie tygodn. Uczniowie pozostałych klas pobierali naukę religii mojżeszowej w Państw. Gimnazjum III razem z tamt. uczniami.

Nauka pracy ręcznej dla kl. I_2+_2, II_2+_2, III_2+_2 w 12 godz. tygodn. odbywała się w b. r. szk. w własnej, nowo-zorganizowanej pracowni, zaś dla klasy IVa_2 i IVb_2+_2 w 6 godz. tygodn. z powodu niekompletnego wyposażenia pracowni własnej odbywała się w pracowni zajęć praktycznych Państwowego Gimnazjum III.

NAUKA PRZEDMIOTÓW NADOBOWIĄZKOWYCH.

1. **Śpiew**, Nadobowiązkową naukę śpiewu prowadzono w kl. I_1, II_1, III_1, $IVa+b_1$, uczniowie kl. VII i VIII zgrupowani byli w chórze, który prowadził naucz. Lubelski Ludwik w 2 godz. tygodn. Lekcje muzyki udzielał p. Lubelski Ludwik w dwu grupach, na stopieniu niższym w 2 godzin. tyg. i na stopieniu wyższym w 2 godz. tygodn.

2. **Rysunki**, Nauka rysunku dla uczniów kl. I_2, $II+III_2$, $IV—VIII_2$ odbywała się w 6 godz. tygodn. Uczył naucz. Szczepanik Władysław.

3. **Język ruski.** Nauki języka ruskiego dla uczniów gr.-kat. udzielał w kl. I_1, II_1, $IVa+b_1$, $VII+VIII_1$, naucz. Hajda Filip w 4 godz. tygodn.

4. **Język Angielki**. Nauki języka angielskiego udzielała p. Gellmanowa Sara w kl. $II^0/_2$, III_2, godz. tyg. w I półr. 2, a w II półr. 4.

5. **Język francuski.** Nauki języka francuskiego udzielał dla uczniów kl. II_2 w II półr. 2 godz. tygodn. Dr. Przyboś Adam.

WYCIECZKI NAUKOWE I ĆWICZENIA PRAKTYCZNE W PRACOWNIACH SZKOLNYCH.

W zakładzie istnieją trzy pracownie, a mianowicie: 1) biologiczna, 2) fizykalna, 3) zajęć praktycznych (w toku organizacji.

1) PRACOWNIA BIOLOGICZNA.

Pracownia zaopatrzona w potrzebne pomoce naukowe

i przyrządy laboratoryjne, posiada 3 duże akwaria oraz cały szereg hodowli roślinnych i zwierzęcych.

Z pracowni korzystali uczniowie klasy I, II, i IVa i IVb. Kierownikiem pracowni był naucz. Józej Fałendysz. W bież. r. szk. zakupiono do pracowni brakujące jeszcze przybory i odczynniki chemiczne za sumę zł. 75.50.

2) PRACOWNIA FIZYKALNA.

Pracownia zaopatrzona jest w niezbędne pomoce naukowe. Z pracowni korzystali uczniowie klasy III i IVa+b,VII i VIII pod kierownictwem prof. Francoza Szulima i naucz. inż. Regamey Leona. Opiekunem pracowni był prof. Francoz Szulim.

3) PRACOWNIA ZAJĘĆ PRAKTYCZNYCH.

W 1936 r. przeznaczyła Dyrekcja odpowiednią salę o wymiarach 10·80 m × 6·90 m do prowadzenia nauki zajęć praktycznych i obok gabinet dla nauczyciela. Ministerstwo Wyznań Rel. i Ośw. Publ. reskryptem z dnia 5. III 1936 Nr. II. S. 299/36 asygnowało fundusze w kwocie 3989·40 zł. na zakupienie urządzenia i narzędzi do prowadzenia nauki zaj. praktycznych w klasach I-IV. Wskutek tego mogła młodzież pobierać już lekcje w Zakładzie w nowo-organizowanej pracowni, co w dużej mierze przyczyniło się do podniesienia poziomu nauki. — Pracownia posiada urządzenie i narzędzia komplety na 20 ucznióẁ — do prowadzenia prac w drzewie, metalu i szkłe, razem 437 pozycyj.

Młodzież klas I—IV (18 uczniów) brała udział w zawodach modeli latających (typ szkolny), zorganizowanych przez Powiatowy Obwód L. O. P. P. w dniu 6. VI. 1937. Modele wykonali uczniowie w czasie lekcji szkolnych. — Wyróżnieni zostali i nagrody za lot i wykonanie otrzymali:

1. Pirzański Bolesław kl. III. I miejsce
2. Karczmarek Janusz kl. III II miejsce
3. Niecpoń Karol kl. III. III miejsce
4. Różycki Adam kl. II IV miejsce.

Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego asygnowało 360 zł. na zakupienie materiałów potrzebnych do nauki w roku szkolnym 1936-1937.

Organizację i urządzenie pracowni zajęć praktycznych przeprowadził nauczycieł Bole sław Janicki— kierownik Grupy metodycznej w Tarnopolu, który był równocześnie zawiadowcą gabinetu.

Sala rysunkowa zaopatrzona w odpowiedni sprzęt i modele do nauki rysunków. Naukę rysunków prowadził p. Szczepanik Władysław.

Lekcje przyrodoznawstwa poza zajęciami w pracowni biologicznej odbywały się w myśl programów na wycieczkach, w okolicach Tarnopola.

Obok przyrodniczych odbywały się także wycieczki geograficzne i rysunkowe.

POMOCE NAUKOWE.

Biblioteka nauczycielska liczy obecnie po przeprowadzeniu nowej inwentaryzacji 4201 pozycyj w 9970 tomach i 9202 egzemplarzy skatalogowanych sprawozdań szkolnych. Stan biblioteki powiększył się więc w b. r. szk. o 109 pozycyj w 492 tomach. Na pozycje te złożyły się częściowo nowozinwentaryzowane książki ze starego inwentarza, częściowo darowane lub nowozakupione. Na ogół kupiono w b. r. sprawozdawczym 23 dzieł w 39 tomach.

Ruch w bibliotece był w tym roku bardzo ożywiony Z biblioteki korzystali: Grono nauczycielskie macierzystego zakładu, nauczyciele innych gimnazjów miejscowych, kółka naukowe oraz poszczególni uczniowie przeważnie z klas wyższych. Wypożyczono w ciągu roku: Nauczycielom macierzystego zakładu 51 tomów, nauczycielom innych zakładów 66 tomów, dla kółek naukowych 148 tomów, oraz **9** książek dla uczniów.

Biblioteka prenumerowała następujące czasopisma: Oświata i Wychowanie, Czasopismo Geograficzne, Fizyka i Chemia w szkole, Neofilolog, Polonista, Wiadomosci historyczno-dydaktyczne, Zrąb, Przegląd klasyczny, Wychowanie fizyczne.

Zawiadowcą biblioteki był nauczyciel Hajda Filip.

BIBLIOTEKA PEDAGOGICZNA PODRĘCZNA

liczyła w b. r. szk. 124 pozycyj. Biblioteka obejmuje prócz dzieł z zakresu pedagogii i dydaktyki przedmiotów, czasopisma pedagogiczne, prenumerowane przez Bibliotekę Nauczycielską lub nadesłane przez Ministerstwo W. R. i O. P. Zawiadowcą biblioteki pedagogicznej był nauczyciel Wiśniewski Karol.

BIBLIOTEKA POLSKA UCZNIÓW

liczyła z końcem roku sprawozdawczego 2130 dzieł czyli o 152 więcej niż w roku poprzednim. Bibliotekę wyposażono

w pomoce naukowe w zakresie realizacji programu kl. IV nowego ustroju. Statystyka czytelnictwa przedstawia się następująco:

I kl.	44	uczniów przeczytało	422	książek	czyli	9,6	ks. na ucz.
II „	34	„ „	358	„	„	10,5	„ „
III „	44	„ „	500	„	„	11,4	„ „
IVa „	6	„ „	12	„	„	2	„ „
IVb „	30	„ „	379	„	„	12,6	„ „
VII „	25	„ „	322	„	„	12,9	„ „
VIII „	20	„ „	160	„	„	8	„ „
Ogółem	203	„ „	2153	„	„	9,6	„ „

Oprawiono 20 książek starych z opłat za nieoddawanie książek na czas. Zaprowadzono katalog kartkowy i zmieniono w związku z tym system wypożyczania. Ilość godzin wypożyczania zwiększono do 3-ch tygodniowo. W wypożyczaniu pomagali zawiadowcy biblioteki uczniowie kl. VII: Tarnawski, Czereda i Solarski. Zawiadowcą biblioteki był Dr. Franciszek Machalski.

Biblioteka uczniowska niemiecka liczyła w b. r. szk. 582 dzieł w 949 tomach. Książki pożyczano w czasie wielkiej przerwy oraz we wtorki po piątej lekcji nauki szkolnej.

Czytelnictwo przedstawia się w roku bieżącym następująco:

	Ilość uczniów pożyczających	Ilość książek pożyczonych	Średnia
Kl. II	16	49	3
„ III	10	22	2·2
„ IV	18	40	2·2
„ VII	24	74	3
„ VIII	19	57	3
Razem	87	242	2·7

Zawiadowcą biblioteki był prof. Mosler Józef, pomagał uczeń kl. VII Tarnawski Stanisław.

Biblioteka przyrodnicza liczyła z końcem roku szkolnego 1936/37, 196 książek czyli o 37 tomów więcej aniżeli w roku poprzednim. Książki pożyczano 3 razy tygodniowo. Zawiadowcą biblioteki był naucz. inż. Fałendysz Józef, pomagała mgr. Maria Świstunówna.

Gabinet historyczno-geograficzny w bieżącym r. szk. posiadał 534 pozycyj inwentarza, obejmuje środki naukowe w postaci map fizycznych, politycznych, historycznych, obrazów geograficznych i historycznych, map plastycznych i 2

globusów. W roku sprawozdawczym powiększył się o 4 pozycje łącznej wartości 114 zł. Zawiadowcą był naucz. Ferdynand Lercher.

Gabinet archeologiczny liczył w r. szk. 467 poz. Zawiadowcą był naucz. Karol Wiśniewski.

Gabinet fizykalny. Z końcem r. szk. 1935/6 wykazywał inwentarz 921 pozycyj do nauki fizyki i 269 poz. do nauki chemii. W r. szk. 1936/7 przybyło 105 pozycyj przyrządów do nauki fizyki i 27 pozycyj do nauki chemii. Zawiadowcą gabinetu jest prof. S. Francoz.

Gabinet **przyrodniczy** liczył w bieżącym roku szkolnym w dziale: mineralogia 630 pozycyj, botanika 204 pozycyj, zoologia 430 pozycyj, obrazy i tablice 461 pozycyj, narzędzia i przybory 112 pozycyj, razem 1843 pozycyj. Zawiadowcą był naucz. inż. Fałendysz Józef.

Gabinet rysunków odręcznych liczył w b. r. szk. 160 poz. Zawiadowcą był naucz. Ssczepanik Władysław.

Gabinet wychowania fizycznego liczył w b. r. szk. 59 pozycyj. Zawiadowcą był naucz. Buła Józef.

KURSY I KONFERENCJE NAUKOWE I WYCHOWAWCZE.

Konferencje przedmiotowe w związku z realizacją nowego programu nauczania w kl. IV. w grupach nauczycieli szkół średnich tarnopolskich objęły wszystkie przedmioty nauczania w kl. IV. Na konferencjach tych przedyskutowano programy i ustalano rozdział materiału naukowego z uwzględnieniem korelacji.

W ciągu roku szkolnego brali nauczyciele udział w rejonowych i grupowych konferencjach metodycznych różnych przedmiotów połączonych z lekcjami praktycznymi. I tak nauczyciel jęz. niemieckiego prof. Mosler Józef wziął udział w rejonowych konferencjach metodycznych jęz. niemieckiego, które odbyły się dnia 9 i 10 listopada 1936 r. i dnia 10 i 11 marca 1937 r. we Lwowie oraz w konferencji grupowej w Tarnopolu dnia 24. IV 1937 r. Nauczyciel Dr. Przyboś Adam wziął udział w konferencji rejonowej nauczycieli jęz. francuskiego we Lwowie dnia 3 i 4 grudnia 1936 r. oraz w konferencjach grupowych w Tarnopolu w dniach 19 października 1936 i 8 lutego 1937 r. Prof. Kosiak Marian wziął udział w konferencji rejonowej nauczycieli jęz. łacińskiego we Lwowie w dniach 26 i 27 kwietnia 1937 r. a p. Wiśniewski Karol w dniu 24 lutego 1937 r. oraz w dniu 30 listopada 1936 r,

w konferencji grupy metodycznej propedeutyki filozofii we Lwowie.

Nauczyciel inż. Régamey Leon brał udział w konferencjach rejonowych nauczycieli chemii we Lwowie w dniach 12 grudnia 1936 r. i 22 maja 1937 r. oraz w konferencji grupy chemików w Tarnopolu, w dniu 20 marca 1937 r. a Profesor Francos Szulim w konferencji rejonowej fizyków we Lwowie dnia 10 lutego 1937 r. i w konferencji grupy fizyków w Tarnopolu dnia 29. V. 1937 r.

Nauczyciel inż. Fałendysz Józef brał udział w konferencjach rejonowych nauczycieli biologii w dniach 14 listopada 1936 r. w Tarnopolu oraz 21 i 22 maja 1937 r. w Trembowli.

Konferencje tarnopolskiej grupy nauczycieli ćwiczeń cielesnych odbyły się dnia 27 lutego 1937, w której brał udział naucz. Buła Józef. zaś w konferencji nauczycieli zajęć praktycznych naucz, Janicki Bolesław i Górski Bronisław w dniu 24. X. 1936 r. i 17 kwietnia 1937 r.

Wszyscy nauczyciele brali udział w rejonowych konferencjach wychowawczych w Tarnopolu, na których wygłoszono referaty i przedyskutowano następujące zagadnienia:

Dnia 25 listopada 1936 r. „Harcerstwo jako czynnik wychowania obywatelskiego“ Referenci: Dr. Machalski Franciszek i ks. Dr. Jaglarz Jerzy.

Dnia 27 lutego 1937 r. „Stosunek młodzieży do współczesnych przejawów kultury“ Ref.: Dr. Przyboś Adam (gimz. II.) i p. Słuszkiewiczówna (gimn. żeńsk.)

Dnia 29 kwietnia 1937 r. Ref.: „Zainteresowanie intelektualne i sportowe“ Ref. prof. Choma (gimn. III.) i p. Nowak (gimn. żeńsk.)

Nadto odbyły się lekcje praktyczne w zakładzie z konferencjami, które przeprowadzali pp. Lercher Ferdynand i prof. Mosler Józef. Na lekcjach byli obecni nauczyciele pokrewnych przedmiotów, którzy wzięli udział czynny również w konferencjach polekcyjnych.

Profesor Kosiak Marian kierował tarnopolską grupą metodyczną języka łacińskiego z ramienia Ogniska metodycznego we Lwowie, z którym pozostawał w bezpośrednim kontakcie, biorąc udzieł we wszystkich jego zebraniach i lekcjach.

Profesor Mosler Józef kierował tarnopolską grupą języków nowożytnych, w skład której wchodzili nauczyciele szkół średnich w Tarnopolu, Brzeżanach, Czortkowie, Trembowli, Zaleszczykach i Zbarażu.

V. Wychowanie.

Program pracy wychowawczej ustalony na posiedzeniach Rady Pedagogicznej a zatwierdzony przez Kuratorium okr. szkolnego realizowało całe grono nauczycielskie przy wydatnej pomocy koła Rodzicielskiego. I w szkole i poza szkołą nie brakowało wychowankom sposobności do wyrabiania w sobie uświadomienia narodowo-państwowego i społecznego, nie brakowało zachęty i starań i w szkole i poza szkołą, by przez systematyczną i wytrwałą pracę, budzenie w niej zdrowej ambicji i zaufania we własne siły przyzwyczaiła się do sumiennego spełnienia złączonych z tym obowiązków. Starano się wpoić wychowankom ideał prawdziwej i gorącej miłości ojczyzny, służenia jej wszędzie i zawsze nie tylko mieniem ale i życiem.

Dążono do tego, by zaszczepić młodzieży cześć dla głowy Państwa i ludzi zasłużonych, poszanowanie władzy państwowej i praw państwowych, zrozumienie ideałów i interesów państwowych. We wszelkich zabiegach wychowawczych zwracano szczególniejszą uwagę na stronę kulturalną wychowanków, aby ich zaprawić i przyzwyczaić do prawdziwie godnego zachowania się we wszelkich możliwych okolicznościach życia.

Plan wychowawczy realizowano na terenie klas, gmin klasowych, samorządu szkolnego oraz innych organizacyj szkolnych-(Szczegółowe zabiegi i rezultaty tej pracy zawierają osobne sprawozdania.) Każdej organizacji szkolnej przodował wyznaczony przez Dyrekcję Zakładu opiekun, odpowiedzialny za systematyczny bieg i wyniki pracy wychowawczej. Drobniejsze sprawy wychowawcze, związane z codziennym życiem klasy czy jednostek załatwiali opiekunowie doraźnie, ważniejszym sprawom poświęcano specjalne godziny, zebrania lub wycieczki — W sprawach wychowawczych istniała ponadto ścisła współpraca z Kołem Rodzicielskim.

Zabiegi wychowawcze obracały się około wychowania religijno moralnego, obywatelsko państwowego i społecznego, umysłowego, estetycznego i fizycznego.

Wychowaniu państwowemu, odbywającemu się głównie na lekcjach w ścisłym związku z materiałem naukowym, służyły zwyczajne i nadzwyczajne obchody i uroczystości narodowe i państwowe oraz prace zrzeszonej młodzieży w drużynie Harcerskiej, Hufcu szkolnym P. W,, Kole L. O. P. P., Popierania Budowy Szkół Powszechnych, Ligi morskiej i kolonialnej, Czerwonego Krzyża i tp. Wychowanie społeczne

odbywało się na lekcjach szkolnych i pogadankach, głównie jednak w obrębie zrzeszeń młodzieży, a to w sekcjach samopomocowej podręcznikowej, dyżurów na przerwach i imprezach.

Wychowanie umysłowe miało na celu pogłębienie zainteresowań intelektualnych młodzieży i rozszerzenie jej horyzontu umysłowego. Do tego celu służyły: Czytelnia czasopism, referaty i dyskusje z różnych dziedzin wiedzy, Kółko Polonistyczne, Filologiczne, Historyczne, oraz odczyty i wykłady organizowane staraniem T. S. L. i Podolskiego Towarzystwa Przyjaciól Nauk, na które młodzież licznie uczęszczała. Wielki nacisk kładziono na organizację i systematyczność pracy domowej uczniów. Wpływano na pracę domową uczniów przy pomocy pogadanek z uczniami w klasach lub z ich rodzicami na posiedzeniach Patronatów.

W wychowaniu estetycznym, odbywającym się na lekcjach języków klasycznych, polskiego, niemieckiego i częściowo lekcjach rysunków i zajęć praktycznych, przyczyniły się w dużym stopniu do rozbudzenia zainteresowań uczniów sztuką przedstawienia teatralne Teatru Pokuckiego podolskiego i koncerty międzyszkolne.

Wychowanie fizyczne znalazło swój dodatni wyraz w ćwiczeniach cielesnych, grach ruchowych i sporcie letnim i zimowym. Wszyscy wychowawcy przez ciągły i bezpośredni kontakt z uczniami i ich rodzicami starali się poznać w miarę możności jak najlepiej swoich wychowanków, a wszelkie zaobserwowane charakterystyczne momenty z życia młodzieży notowali w arkuszach obserwacyjnych jako materiał do dalszych zabiegów wychowawczych.

A. WYCHOWANIE RELIGIJNO-MORALNE.

Wychowanie religijno-moralne otrzymywała młodzież na lekcjach religii, w czasie egzort i nauk rekolekcyjnych oraz przez udział w nabożeństwach. W ciągu roku szkolnego przystępowała młodzież trzy razy do Swiętych Sakramentów. W dniu 13 listopada 1936 r. obchodziła uroczyście święto Patrona gimnazjum św. Stanisława Kostki, ku czci Jego urządziła Sodalicja Mariańska Akademię.

Sodalicja mariańska

W ciągu b. r. szkolnego Sodalicją Mariańską kierował Zarząd w osobach sod. Gorczyńskiego (VII) jako prefekta, Fritza jako zastępcy, Brzozowskiego jako sekretarza i Jako-

biszyna jako skarbnika. Zebrania plenarne odbywano co miesiąc, gdzie omawiano w pierwszym półroczu aktualne zagadnienia życia publicznego w Polsce z punktu widzenia katolickiego. Cykl ten zakończył referat ks. prof. mgr. Fedorowicza na temat akcji bolszewizacji społeczeństwa w marcu br. W ostatnich miesiącach poświęcono referaty pogłębieniu życia węwnętrznego i nadprzyrodzonego w duszy w ścisłym związku i oparciu o kult Marii. Sodalisi brali wspólnie udział w sodalizacyjnych Komuniach św. i nabożeństwach majowych. Dnia 8 grudnia 1936 przyjęto uroczyście 8 nowych sodalisów.

Na zewnątrz działalność sodalicji ujawniła się w urządzeniu akademii ku czci Patrona Zakładu św. Stantsława Kostki, oraz w opiekowaniu się w miesiącach zimowych bezdomnymi chłopcami w ich schronisku, którym sodalisi pod kierownictwem prefekta sod. Gorczyńskiego z rozrywką dostarczali im pokarmu duchowego, zaprawiając się tym samym do apostolstwa świeckich w akcji katołickiej.

Moderatorem sodalicji był ks. dr. Jerzy Jaglarz, katecheta gimnazjum.

B) WYCHOWANIE OBYWATELSKO-PAŃSTWOWE I SPOŁECZNE.

Zabiegi wychowawcze przejawiały się w wysiłkach do urobienia typu obywatela świadomego swych obowiązków względem Państwa.

Praca w tym kierunku odbywała się w następujących zespołach i organizacjach szkolnych:

Drużyna harcerska.

3-cia drużyna harcerzy im. ks. Józefa Poniatowskiego miała w roku szkolnym 1936/37 członków 44. Do drużyny należeli uczniowie klas II, III, IV i VII. Harcerze z kl. VIII byli ze względu na egzamin dojrzałości urlopowani. Drużyna składała się z 4-ech zastępów, a to dwuch starszych „Lisów" i „Jeleni" z zastępowymi ćw. Szczepuchą Władysławem i Jakubiszynem Zbigniewem, ucz. kl. IVb i dwóch młodszych „Czajek" i „Rysi" z zastępowymi ćw: Szadym Tadeuszem i wyw. Krczmarkiem Januszem, ucz. kl. III.

Rok ubiegły przeznaczony na akcję wycieczkową w ogólnych ramach „Trzechletniego wyścigu pracy" obejmował trzy kampanie wycieczkowe: 1. jesienną, 2. białe harce, i 3. wiosenną. Pierwszą ukończyła drużyna z wynikiem dostatecznym, drugą z wynikiem dobrym, przy czym zastępy

„Jeleni" i „Czajek" zdobyły dyplomy Białych Harców, trzecią zaś z wynikiem również dostatecznym.

Praca w drużynie szła tego roku głównie po linii realizacji „trzechletniego wyścigu pracy". Zamierzenia drużyny z nielicznymi wyjątkami zostały przez drużynę osiągnięte. Ogółem odbyło się 43 wycieczek zastępów i 2 wycieczki drużyny. Zbiórek zastępów odbyło się 51, zbiórek drużyny 16, rad drużyny 11.

Drużyna urządziła jako imprezę propagandowo-finansową „św. Mikołaja" dla dzieci w dniu 5 grudnia 1936 r. Harcerze brali udział w biegu harcerskim, organizowanym przez Hufiec w grze drużyn mieszanych i wycieczce dwudniowej Hufca do Czartorii. Zastępy wzięły udział w zawodach z techniki harcerskiej, z których zastęp „Czajek" wyszedł z wynikiem bardzo dobrym. a pozostałe z wynikami dostatecznymi.

W ciągu roku sprawozdawczego zdobyło stopnie harcerskie: Harcerza Orlego 1 harcerz, stopień ćwika 6 harc., stopień wywiad. 3 harcerzy i stopień młodzika 6 harcerzy. 5 harcerzy zdobyło ogółem 28 sprawności.

Dochody dryżyna czerpała z pogłównego członków w wysokości 30 gr. miesięcznie, imprez przez siebie urządzanych i subwencji Koła Rodziciel. Pogłównego zebrano w ciągu roku zł. 45 gr. 30, które wpłacono do Władz związkowych. Stan kasy w dniu 1 czerwca 1937: dochody 154.42 (rozchody 63·75 zł. saldo 90.67 zł.

Drużyna harcerska urządza w lecie 1937 r. własny obóz wypoczynkowy w gòrach świętokrzyskich. Inwentarz drużyny powiększył się o kilka potrzebnych naczyń do obozowania. Drużyna prenumeruje „Skauta" w ilości 20 egzemplarzy.

Drużynowym był dr. Franciszek Machalski, harcmistrz, nauczyciel języka polskiego w Zakładzie., przybocznymi ćw. Huculak Adam i H. O. Fritz Ryszard, uczniowie kl. VII, gospodarzem i bibliotekarzem H. O. Głębowicz Olgierd, ucz. kl. IVb.

Hufiec szkolny P. W.

Przysposobienie wojskowe uczniów odbywało się we wtorki dla stopnia I-go i we środy dla stopnia II-go od godz. 14·30 do godz. 16·30 według programu zatwierdzonego przez Min. Spraw Wojskowych w porozumieniu z Min. W. R. i O. P. Stan hufca I stopnia wynosił 40 uczniów z kl. IVa+b, II stopnia 20 uczniów z kl. VII.

W maju od 13 — 14 dla stopnia I odbyły się 2 dniowe ćwiczenia polowe, dla stopnia II odbędą się one w dniach od 17—18 czerwca. Po ukończeniu roku szkolnego uczniowie II-go stopnia udadzą się do obozu ćwiczebnego, który będzie zakończeniem wyszkolenia.

Kierownikiem fachowym był Kmd-t. Pow. P.W. i W.F. por. Tomaszewski, a następnie por. Smereczyński, opiekunem pedagogicznym naucz. Buła Józef.

Koło L. O. P. P.

W Zakładzie istniały dwa Koła: nauczycielskie, (10 członków) i uczniowskie, (209 członków).

Kołem uczniowskim kierował Zarząd w skład którego wchodzili uczniowie: J. Runiewicz (VIII) przewodniczący, T. Czereda (VII), wiceprzew., M. Cap (IVa) sekr. i K. Grejc (VIa) skarbnik. Opiekunem Koła był nauczyciel inż L. Régamey.

Wszyscy uczniowie Zakładu byli członkami Koła i wpłacali składkę miesięczną po 10 gr. Ogółem zebrano i odprowadzono 111 zł. 20 gr. do Pow. Obwodu L.O.P.P.

W b. r. wygłoszono trzy referaty a mian.: „XIII tydzień L.O.P.P." — J. Runiewicz (VIII). „Spadochroniarstwo"—M. Cap (IVa) i „Przeszłość lotnictwa" — T. Czereda (VII).

Biblioteka Koła, wraz z biblioteką fizyko-chemiczną posiada 191 poz. Bibliotekarzami byli: J. Nowak (III) i R. Sakowski (III). Biblioteka była czynna dwa razy tygodniowo. Dwudziestu członków Koła przeszło kurs modelarski pod kier. naucz. B. Janickiego. Uczniowie ci wzięli udział w konkursie modeli latających d. 6. VI. 1937.

W konkursie w I półroczu zdobył pierwsze miejsce J. Runiewicz (VIII). Przew. Koła T. Czeredę (VII) przyjęto we Lwowie na Kurs szybowcowy P. W., który ma się odbyć podczas miesięcy wakacyjnych.

Koło Ligi Morskiej i Kolonialnej

Zadaniem Koła było budzenie wśród członków szczerego zainteresowania się kwestią morza i posiadania własnych kolonii. Dlatego też prowadzono pracę w b. r. pod hasłem: „Żądamy kolonii" W tym celu urządzono 4 zebrania dyskusyjne, podczas których omówiono następujące tematy: „Młodzież szkolna wobec zagadnień kolonialnych", „Polacy za granicą". (Maryjka J. ucz. IV b) „Prawa Polski do Morza i Kolonii" (Fritz R. ucz. kl. VII) obaj uczniowie otrzymali za gorliwą pracę medal w dniu 10. II. 1937 r. tj. podczas międzyszkol-

nej uroczystości z okazji 17-lecia odzyskania przez Polskę dostępu do morza. Dnia 27. II. urządzono dla członków koła t. zw. „Apel Kolonialny“.

Pracą w kole kierował Zarząd w nast. składzie: Fritz R. kl. VII. — prezes i członkowie Maryjka J. kl. IVb, Śliwiński. L. kl. III, Serafin J. kl. II, Rinke W. kl. II. Zarząd odbył 10 posiedzeń prócz walnego zebrania członków koła. Wkładka członkowska wynosiła 5 gr. mies. Uczniowie otrzymywali miesięczniki t. j. „Morze“ i „Polska na morzu“, dwutygodnik „Gazetka morska“. Biblioteka koła liczy obecnie 40 książek.

Do Kasy Okręgu L. M. K. w Tarnopolu odprowadzono wkładek na sumę 83 zł. Prócz tego wysłano na „Fundusz śp. generała Orlicz - Dreschera“ 10 zł. i na F. O. M. 10 zł. Na kwotę tę złożyły się 12 zł. zbiórka wśród uczniów i 8 zł. ofiarowanych przez Gminę Szkolną.

Opiekunem koła był nauczyciel Hajda Filip.

Koło Krajoznawczo-przyrodnicze.

Koło obejmowało w r. szk. 2 sekcje: 1) przyrodniczą 2) geograficzno krajoznawczą. Każda z tych sekcyj posiadała własny zarząd i samodzielnie pracowała. Do Zarządu Koła weszli: 1) Wojtkielewicz Wł. kl. IV a — prezes Koła i przew. sekcji przyrodn. 2) Głębowicz Ol. kl. IV b — przew. sekcji geogr.-krajozn. 3) Brzozowski J. — bibliotekarz, 4) Mochnacki K. kl. IV a — skarbnik, 5) Karczmarek J. kl. III — sekretarz Opiekunem Koła był naucz. inż. Fałendysz Józef.

Sekcja przyrodnicza: Zarząd odbył 5 posiedzeń. Z wkładek uczniowskich po 5 gr. miesięcznie uzyskano do 1. VI., 47·60 zł. a łącznie z pozostałością kasową z r. szk. 1935/36, 106·30 zł. z tej sumy przeznaczono w b. r. szk. na: Bibljotekę przyrodniczą 64·70 zł., ogród szkolny 4·50 zł., „Znicz Podola” 3.10 zł., Wydatki związane z oprawą tablic przyr. i pracownią przyrodniczą 4 zł. Członkowie sekcji prowadzili akcję dożywiania i ochrony ptaków w zimie przy pomocy skrzynek i karmików u siebie w domu i w ogródku szkolnym. W tym celu wybudowano i wywieszono 50 skrzynek i 14 karmików dla ptaków.

Członkowie sekcji (uczniowie klasy drugiej) prowadzili ogródek szkolny, oprawili 60 tablic przyrodniczych. Biblioteka przyrodnicza zwiększyła się w b. r. szk. o 37 książek i liczy obecnie 196 tomów. W ciągu roku odbyły się 3 pogadanki przyrodnicze z wyświetlaniem. Członkowie sekcji odbyli wycieczkę do lasu petrykowskiego z okazji „Święta lasu”.

Działalność sekcji geograficzno-wycieczkowej: Zakupiono 2 przewodniki i zaprenumerowano „Znicz Podola". Album geograficzny zwiększył się o 100 widokówek i liczy obecnie 310 kartek z różnych dzielnic Polski. Odbyły się 2 pogadanki o podróżach i odkryciach w XX wieku. Członkowie sekcji odbyli 3 wycieczki do Lwowa, Trembowli i Brzeżan.

Kółko Polskiego Czerwonego Krzyża.

Jak w latach ubiegłych, tak i w roku sprawozdawczym naczelnym hasłem Kółka było „Miłość bliźniego". Hasło to zrealizowano przez zakupowanie z Funduszów Kółka płaszczy i trzewików dla ubogich uczniów. Ponadto zwracano szczególniejszą uwagę na higienę osobistą i Zakładu.

Kółko liczyło 154 członków. Zarząd Kółka sprawowali: Paszkowski M. (kl. IVb) przewodniczący, Jakubiszyn Z. (kl. IV b) sekretarz, Jendres Z. (kl. IVb) skarbnik i skarbnicy poszczególnych klas.

Stan składek do dnia 1 czerwca b. r. przedstawia się następująco:

Dochody:	Saldo z r. szk. 1935/36	66·21 gr.
	Składki w r. szk. 1936/37	74·50 gr.
	Razem w dochodach	140·71 gr.
Rozchody:	Prenumerata miesięcznika „Czyn Młodzieży"	5·00
	Płaszcz dla ucznia	32·00
	Trzewiki dla ucznia	10·00
	Zakupno zdjęć z wystawy P. C. K.	3·20
	Przekazano 33% dla Komisji Oddz.	24·58
	Razem w rozchodach	74·78 gr.
	Saldo na rok szkolny 1937/38	65 zł. 93 gr.

W dniu 30 maja b. r. odbył się obchód „Dnia Matki", w którym wzięli udział członkowie Kółka szkolnego P. C. K. Zajęli się oni również przystrojeniem sceny na Akademię, która odbyła się w tym dniu w Sokole.

Kółkiem opiekował się naucz. Buła Józef.

Koło Towarz. Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych.

W r. szk. 1936/37 złożyła kl. I na Tow. Pop. Bud. Szk. Powsz. 23·20 zł., kl. II 26·10 zł., kl. III 43·80 zł., kl. IVa 12 zł., kl. IVb 17·90 zł. kl. VII 19·20, kl. VIII 11·20, czyli całe gimna-

zjum złożyło do chwili sprawozdania 153 zł. 40 gr. Zebrane pieniądze przesłano do Zarządu Okr. we Lwowie.

Nadto dla szkół powszechnych w Ihrowicy p. Tarnopol i w Tokach p. Zbaraż zebrało gimnazjum 79 książek, a to kl. II 29 ks., kl. III 27 ks., kl IVb 16 ks., kl VII 7 ks.

Szkolna Kasa Oszczędności.

W b. r. szk. obchodził Zakład „Dzień Oszczędności", w którym prof. Francoz przedstawił zebranej młodzieży sprawę oszczędności, jej znaczenie dla jednostki i dla Państwa. Zakład prowadzi wśród młodzieży żywą prapagandę idei oszczędności.

Stan oszczędności w dniu 1 czerwca 1937 r. przedstawia się, jak następuje:

74	książeczki PKO	na ogólną kwotę	1395,66 zł.
9	„ MKKO	„ „ „	574,65 zł.
2	„ Kasy Stefczyka	„ „	34,40 zł.
Razem 85	książeczek	na ogólną kwotę	1907,71 zł.

Stan oszczędności uczniów Zakładu wzrósł o kwotę 251,71 zł. Przeciętna kwota, przypadająca na jednego ucznia oszczędzającego wynosi ok. 22,40 zł. zaś na ucznia Zakładu ok. 8,45 zł. oszczędności posiada 38% uczniów,

Opiekunem jest prof. Francoz Szulim.

Gmina szkolna.

Gmina szkolna stanowiła samorząd szkolny dla tych spraw, które nie były objęte innymi organizacjami o specjalnym zakresie, jak L. O. P. P., L. M. i K. i inne.—

Na czele samorządu stał Zarząd, jako organ wykonawczy i Wydział, składający się z zarządów gmin klasowych jako organ decydujący o wszystkich sprawach gminy. Sejmik, który się odbył dnia 21. II. 1937, ma charakter sprawozdawczy i kontrolujący.

Skład Zarządu w I półroczu: Wróbel J. z kl. VIII jako wójt, Fritz R. z kl. VII i Paszkowski M. z kl. IVb — zastępcy wójta, Nakoneczny Władysław z kl. VIII — sekretarz, Bieler H. z kl. VIII — skarbnik, Głębowicz O. — gospodarz Czytelni.

W II półroczu z Zarządu ustąpili uczniowie z kl. VIII, w których miejsce weszli: Fritz R. — wójt, Jaworczykowski R. z kl. IVa i Paszkowski M. z kl. IVb — zastępcy wójta, Tarnanski A. z kl. VII — sekretarz, Solarski J. z kl. VII — skarbnik.

Działalność Gminy.

1. **Czytelnia** była czynna we wszystkie dni tygodnia od godz. 16-tej do 19·30. Dyżury pełnili uczniowie z kl. II do VIII na podstawie układanego przez Wydział kalendarza dyżurów. Dni Czytelni dla poszczególnych klas i dyżury tak były układane, by rozdział ich nie (kolidował z popołudniowymi zajęciami młodzieży. Czas w Czytelni spędzali uczniowie na grze w szachy i czytaniu następujących czasopism: Świat i życie, Skrzydlata Polska, Filomata, Iskry, Podchorąży, Przyroda i Technika, Czyn młodzieży, Raz-dwa-trzy i Gazeta Polska. Czasopisma prenumerowane były przez Dyrekcję Zakładu, trzy ostatnie z funduszów gminy szkolnej i Koła P.C.K.

2. **Uroczystości szkolne** urządzone przez gminę: a) Święto Niepodległości Polski w dniu 11 listopada, b). Imieniny Pana Prezydenta Prof. Ignacego Mościckiego, c) udział w ogólno gimnazjalnym poranku w rocznicę uchwalenia Konstytucji 3-go Maja (przemówienie Marca Z. z kl. VII), d) żałobna akademia w rocznicę śmierci Marszałka J. Piłudskiego, e) w rocznicę powstania styczniowego gmina wspólnie z Bursą Polską dała przedstawienie w szkolnej sali teatralnej p. t. „W górę serca".

Program uroczystości obejmował przemówienia, deklamacje, produkcje chóralne i orkiestralne. W dniu 11 listopada uczniowie kl. I złożyli ślubowanie na sztandar Zakładu.

Dzień Imienin Pana Prezydenta uczciła młodzież czynem, składając na F.O. N. zł. 25.

3. **Gazetka szkolna** „Nasza Myśl" wyszła w I półroczu w trzech numerach, zredagowanych przez kl. IVb i III, w II półroczu była wydawana przez Komitet Redakcyjny pod przewodnictwem Z. Marca, ucz. kl. VII. Komitet wydał 5 numerów. Gazetka ilustrowana była wcale udatnymi szumkami humorystyczno-satyrycznymi z życia uczniów. Numery z II półrocza poświęcone były: a) życiu i zainteresowaniom ucznia w szkole c) Marszałkowi J. Piłsudskiemu i E. Rydzowi-Śmigłemu (18 i 19 III) c) sprawom uczniowskim w szkole i poza szkołą d) Konstytucji 3-go Maja i c) Pamięci Marszałka J. Piłsudskiego w 2-gą rocznicę śmierci.

5. **Biblioteka samopomocy** podręczników szkolnych została zorganizowana przez dobrowolne ofiarowanie podręczników w dobrym stanie przez uczniów kl. I, II i III gimn. nowego ustroju.

Biblioteka liczy 728 podręczników—z tych 506 ofiarowa-

nych przez uczniów, a 222 nowych zakupionych za 443 zł. Na sumę tę złożyła się subwencja z Koła Rodzicielskiego—150 zł. subwencja z gminy — 59·60 zł. i opłaty uczniów za otrzymane podręczniki 233·40 zł. Z biblioteki korzystało 154 uczniów.

5. **Dyżury** na korytarzach w czasie pauz pełnione były przez uczniów kl. IVa i b, VII i VIII dla utrzymania ładu, czystości i porządku.

SPRAWOZDANIE KASOWE

Przychody:	Wkładki gimn. klas	205·06 zł.
	Specjalne składki	49·60 „
		254·66 zł.
Rozchody:	Na Tydzień L.O.P.P.	3·50 zł.
	Bratnia Pomoc	35·25 „
	Na F. O. N.	25 — „
	Na F. O. M.	20 — „
	Biblioteka wiedzy	55 — „
	Gazeta Polska	49·65 „
	Biblioteka podręczn.	7·30 „
	Młody Technik	6·20 „
	Nasza Myśl	1·70 „
	Raz-dwa-trzy	3·60 „
	Różne	18·85 „
		226·05 zł.

Saldo na r. szk. 1937/38 28·61 zł.

Sprawozdanie Kasowe obejmuje okres do dnia 1. IV. 1937 Gmina jest w posiadaniu 1 obligacji Pożyczki Narodwej na 100 zł.

C) WYCHOWANIE UMYSŁOWE.

Wychowanie umysłowe postępowało zasadniczo na lekcjach szkolnych zgodnie z obowiązującymi planami i programami nauczania. Oprócz tego dla rozszerzenia i pogłębienia wiedzy szkolnej służyły Kółka naukowe, w których młodzież znajdowała zaspokojenie swych potrzeb i dążności intelektualnych w umiłowanym przedmiocie, ucząc się pod kierunkiem opiekunów racjonalnej metody pracy naukowej.

Kółka Polonistyczne.

Praca w Kółku Polonistycznym rozwijała się w dalszym ciągu, aczkolwiek w tempie powolnym skutkiem braku od-

powiednich ilości egzemplarzy omawianych dzieł. Program Kółka Polonistycznego obejmował zapoznanie się przez lekturę i dyskusję z utworami najwybitniejszych współczesnych powieściopisarzy.

Odbyto ogółem 6 zebrań, na których zostały omówione następujące dzieła: 1) Wierzyński „Laur olimpijski" przez opiekuna Kółka Dr. Machalskiego 2) Marta Ostenso „Krzyk dzikich gęsi" przez Perlmana ucz. kl. VIII. 3) Ossendowski „ Pod polską bandarą" przez Jaroszewskiego, ucz kl. VIII. 4) Gjellerup „ Pielgrzym Kamanita" przez Fritza R. ucz. kl. VII. Oprócz tego wygłosił Runiewicz J. z kl. VIII referat na temat „Polskie piśmiennictwo lotnicze".

Kółko liczyło 12 członków z kl. VII i VIII. Prezesem Kółka był Tarnawski Stanisław, ucz. kl. VII., a sekretarzem Czereda Tadeusz, ucz. kl. VII. Opiekunem był Dr. Franciszek Machalski.

Kółka Filologiczne.

Kółko Filologiczne miało w r. szk. 1936/37 8 członków z kl. VII. i kl. VIII. Kòłko ukonstytuowało się na posiedzeniu z dn. 22. IX. 1936, wybierając następujący Zarząd: Bieler Herman kl. VIII. przezes, Tarnawski Stanisław kl VII. sekretarz, Herman Dawid kl. VII skarbnik, z ustalonego programu przeczytano Ajschylosa Prometeusza Skowanego w tłumacz. Kasprowicza. Wstęp do tej lektury wygłosił Günsberg kl. VIII, a na dalszych posiedzeniach czytali i objaśniali ze współudziałem innych członków Bieler kl. VIII i Fritz kl. VII.

Kółko Filologiczne ma biblioteczkę, która z 90 książek w 68 tomach wzrosła dzięki darom prof. Józefa Buły do 99 książek w 74 tomach, Za hojny dar składa Kółko Filologiczne prof. Bule serdeczne podziękowanie.

Członkowie Kółka płacili po 5 gr. co dwa miesiące, co przyniosło 2 zł. razem z saldem tamtegorocznym 2 zł. 22 gr., całkowity dochód wynosił 4 zł. 22 gr.

Kółkiem opiekował się prof. Kosiak M.

D) WYCHOWANIE ESTETYCZNE.

Wychowanie estetyczne znajdowało swój wyraz w nauce rysunków, śpiewu i muzyki i uczestnictwie młodzieży w audycjach muzycznych, w wykonaniu Orkiestry Wojskowej, Tow. Orat., Towarzystwa Przyjaciół Muzyki w Tarnopolu, oraz w przedstawieniach teatralnych. Ròwnież rozwijała młodzież swe uczucia estetyczne w organizacjach takich jak orkiestra i chór szkolny. Chór składał się z 38 uczniów z kl. I. do VIII.

o pracowano 17 pieśni. Chór brał udział we wszystkich uroczystościach szkolnych. Do nauki śpiewu posługiwano się szkolnym harmonium. Ćwiczenia odbywały się w 2 godz. tygod.

Orkiestra międzyszkolna smyczkowa (kwintet) składała się z 26 członków. Wyćwiczono 7 utworów. Orkiestra symfoniczna składała się z 32 członków — opracowano 8 utworów. Ćwiczenia odbywały się w 2 godz. tygodn. Orkiestra brała udział we wszystkich uroczystościach szkolnych.

Orkiestra międzyszkolna dęta posiadała 33 członków — opracowano 2 marsze i 7 pieśni. Ćwiczenia odbywały się w 6 godz. tygodniowo. Orkiestra wzięła udział w uroczystościach 3-go Maja.

Naukę prowadził i opiekował się kółkiem muzycznym nauczyciel Lubelski Ludwik.

WYCHOWANIE FIZYCZNE.

Wychowanie fizyczne obejmowało ćwiczenia cielesne gry i zabawy i sporty. Ćwiczenia cielesne prowadzono według systemu Linga w zastosowaniu Sikorskiego w sali gimnastycznej i na dziedzińcu III gimnazjum w wymiarze 2-ch godzin tygodniowo dla każdej klasy.

Gry ruchowe, tudzież gry i zabawy polowe prowadzono w godzinach popołudniowych w wymiarze 1 godz. tygodniowo dla każdej klasy.

W okresie zimowym odbyły się międzyszkolne zawody w siatkówce. Drużyna Zakładu zdobyła 3-cie miejsce.

W dniu 25 kwietnia 1937 r. odbył się bieg rozstawny na 7 km., organizowany przez Miejski Ośrodek Wychowania Fizycznego. Drużyna Zakładu zdobyła na 10 drużyn 6 te miejsce. a 1-sze w klasyfikacji drużyn szkolnych. W okresie wiosennym odbyły się również zawody strzeleckie.

6. czerwca odbyło się szkolne święto P. W. i W. F. jak zawsze w ramach ogólnego święta spotowego P. W. i W. F. Na program złożyły się gry drużynowe, pięciobój i próby o P. O. S. Wychowaniem fizycz. kierował naucz. Buła Józef.

Uczniowie sprawniejsi grupowali się w kółku sportowym „Pentatlon". Kółko obejmowało sekcje: 1) gier drużynowych 2) lekko-atletyczną. 3) narciarską. Zarząd kółka stanowili Samborski Rudolf (kl. VII) przewodniczący, Boszkiewicz Józef (kl. VII) skarbnik i kapitanowie poszczególnych drużyn klasowych. W okresie wiosennym Zarząd kółka zorganizował międzyklasowe zawody w siatkòwce. Pierwsze miejsce zdobyła

drużyna klasy IVb. Drużyna kółka weźmie również udział w dorocznym święcie sportowym dołączonym z zawodami lekko-atletycznymi. Pròba sprawności o P. O. S. odbyła się w dniach 14 i 15 VI. Opiekunem wychowania fizycznego kółka sportowego był naucz. Buła Józef.

Opieka lekarska.

Lekarzem szkolnym był dr. Jan Schmidt, który poświęcał 4 godziny tygodniowo na nadzór i opiekę higieniczno-lekarską nad młodzieżą szkolną. —

Badań indywidualnych z uwzględnieniem wszystkich pomiarów ciała i wypełnieniem kart zdrowia przeprowadził lekarz szkolny 502 — pozatem zbadał jeszcze 162 uczniów, ktòrzy zgłosili się ambulatoryjnie celem określenia chwilowego niedomagania względnie cierpienia. —

Poza tym zbadał lekarz szkolny wszystkich uczniów należących do hufca szkolnego P. W. i określił stan ich zdrowia.

Z chorób zakaźnych zanotował lekarz szkolny jedynie sporadyczne wypadki zachorowania na szkarlatynę, odrę i grypę. — Chorzy uczniowie powracali do zajęć szkolnych dopiero po upływie przepisanego czasu izolacji, przeprowadzeniu badania przez lekarza szkolnego i po przeprowadzeniu dezynfekcji mieszkania. Gruźlicy płuc niebezpiecznej dla otoczenia nie zanotowano. — W razie podejrzenia na początkowe zmiany specyficzne gruczołów chłonnych wnękowych skierowywał lekarz szkolny danych uczniów do Ośrodka Zdrowia, gdzie dokonywał prześwietlań płuc promieniami Roendgena. —

Lekarz szkolny miął z młodzieżą trzy pogadanki a to na temat: 1) chorób zakaźnych 2) alkoholizmu tegoż skutków 3) gruźlicy jako choroby społecznej. —

Stan zdrowotny oraz wyniki badań indywidualnych uczniów przedstawia zamieszczona nizej tabelka.

SPRAWOZDANIE LEKARSKIE ZA ROK SZKOLNY 1936/37.

Ogólna liczba dzieci w roku sprawozdawczym 226.

KLASA	Liczba dzieci badanych	Budowa		Odżywienie		Powiększenie gruczołów chłonnych zewnętrz.	Skrzywienie kręgosłupa II lub III stopnia	Wady serca organiczne	Przepukliny	Oddychanie przez usta	Wady wymowy		Wzrok			Słuch		Częste krwotoki z nosa	Przewlekłe bóle głowy	L. dzieci kalek i ułomnych	Dokonano szczepień			Zwolniono z ćwiczeń cielesnych		
		Prawidłowa	Wadliwa	dostateczne	niedostateczne						jąkanie	inne	jaglica	inne cierpienia oczu	wady wzroku	cierpienia uszu	wady słuchu				przeciwospowych	przeciwbłonicznych	przeciwpłonicznych	na cały rok	na czas ok. 9 tyg.	częściowo
I	47	45	2	34	3	—	—	—	—	2	—	—	—	5	3	1	—	—	1	—	—	—	—	—	3	1
II	36	35	1	33	3	—	—	—	—	1	—	—	—	4	3	3	1	1	—	—	—	—	—	—	3	2
III	45	44	1	43	2	—	—	1	—	1	—	—	—	4	6	1	—	1	1	—	—	-	—	—	4	1
IVa	17	17	-	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2
IVb	34	33	1	31	3	—	—	—	—	1	—	—	—	2	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
VII	27	27	—	27	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
VIII	20	19	1	20	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
Ogółem	226	220	6	215	11	—	—	4	—	5	—	—	—	17	19	6	1	2	2	—	—	—	—	1	11	11

Opieka dentystyczna.

Okiekę dentystyczną sprawowała lekarz — dentystka Wanda Hordyńska-Beneszkowa, która ordynowała w międzyszkolnym gabinecie dentystycznym pomieszczonym w Państwowym Seminarium Naucz. Męskim. Wymiar zajęć dla uczniów tut. gimnazjum wynosił 4 godziny tygodniowo.

A. Wyniki oględzin uczniów.

Ogólna liczba zbadanych uczniów podług klas (nawiasie podać ogólną liczbę w klasie ew. na kursie).

Wstępna	I	II	III	IVa	IVb	VII	VIII	Ogół.
	41(42)	30(33)	40(40)	16(16)	27(33)	24(25)	20(20)	198(209)

	ucz.	zębów	
Z ogólnej liczby zbadanych zupełnie zdrowe zęby miało . . .	37		
Czyści zęby codziennie . . .	92		
„ „ rzadko . . .	98		
„ „ nigdy . . .	8		
Zgryz prawidłowy u . . .	162		
„ nieprawidłowy u . . .	36		
Brak zębów stały u . . .	29	40	
Pnie do usunięcia po zębach . .	38	51	pni
Ubytki do plombowania po zębach .	161	282	ubytk.
Przetoki (fistuły) przy zębach . .	1	1	przetok
Stan dziąseł prawidłowy miało . .	177		
„ „ chorobliwy miało . .	21		
Kamień (osad) obecny u . .	46		
Kamienia (osadu) brak u . .	153		

B. Dokonano rękoczynów.

	ucz.	zębów	
Założono plomb w zębach trzonowych	20	42	plomb
„ „ w siekaczach i kłach	11	25	plomb
Pnie usunięto u	7	10	pni
Zapalenie ew. zgorzel. miazgi wyleczono	21	38	przypad.
Kamień (osad) usunięto u . .	17	—	

Liczba uczniów w poszczególnych klasach, mających doprowadzoną jamę ustną do porządku czy to w szkole, czy poza szkołą (w nawiasie podać ogólną liczbę uczniów w klasie ew. na kursie).

Wstępna	I	II	III	IVa	IVb	VII	VIII	Ogółem
	3 (42)	1 (33)	8 (40)	2 (16)	6 (33)	1 (25)	4 (20)	25 (209)

	Plomb
Założono plomb krzemowych (porcelanowych .	22
„ „ amalgamatowych . . .	31
„ „ cementowych . . .	14
Ogółem .	67

SPRAWOZDANIE

z działalności Komitetu Rodzicielskiego przy I. Państwowym Gimnazjum im. Wincentego Pola w Tarnopolu.

W roku szkolnym 1936/37 Komitet Rodzicielski rozpoczął swą działalność z dniem 8. XI. 1936 r.

Działalność ta poszła w trzech kierunkach, a to:

1) w kierunku wychowawczym,
2) w kierunku uodpornienia młodzieży szkolnej na złe wpływy, jakie czyhają na nią po za szkołą,
3) oraz w kierunku niesienia pomocy materialnej dla uboższej młodzieży.

W celu powiększenia wydajności pracy Koła Rodzicielskiego powołano do życia na terenie szkoły sekcję wychowawczą, na czele której stanął p. Joch, sekcję imprezową z p. Śliwińską na czele i sekcję dożywiania pod kierownictwem p. Pytelowej.

Ponadto część pracy przelał Wydział Komitetu Rodzicielskiego na patronaty klasowe, które zbierały się pod przewodnictwem opiekunów klasowych wzgl. przewodniczących patronatów.

Sam Wydział Komitetu Rodzicielskiego odbył w okresie roku szkolnego 1936/37 5 posiedzeń, dając poszczególnym sekcjom i patronatom dyrektywy ich działalności.

Praca Koła Rodzicielskiego szła zawsze po tej samej li-

nii, jaką wyznaczyła sobie szkoła i dzięki wskazówkom i radom, jakimi zawsze tak p. Dyrektor jak i p. profesorowie chętnie rodzicom służyli, wyniki tej pracy są duże i zadawalające.

Jeżeli Koło Rodzicielskie osiągnęło w tym roku tak zadawalające wyniki swojej pracy, to stan ten należy również przypisać większemu zaufaniu i zainteresowaniu się rodziców wszędzie tam, gdzie chodziło o problem wychowawczy, o dobro moralne i materjalne uczącej się młodzieży.

Naczelnym zagadnieniem, jakie w b. roku przyświecało współpracy wychowawczej była współpraca rodziców około podniesienia poziomu kulturalnego młodzieży i podciągnięcia uczniów w górę od kultury życia codziennego do kultury duchowej. Koło Rodzicielskie prenumerowało 2 egzemplarze wydawnictwa p. t. „Rodzina i dziecko".

Dbano o to, by młodzież rozszerzała nieustannie swój zakres wiedzy przez odpowiednie podniesienie stanu czytelnictwa, by wyrobiła w sobie poczucie odpowiedzialności za swe słowa i czyny.

Przystępując z kolei do pomocy materialnej,jaką uzyskała młodzież tut. Gimnazjum z Koła Rodzicielskiego, to zauważyć należy, że sekcja dożywiania pod kierownictwem p. Pytelowej była czynną przez cały rok szkolny 1936/37, dając bezpłatnie lub też po zniżonej cenie codziennie posiłek uczniom biednym i mniej zamożnym oraz zamiejscowym. Zupełnie bezpłatnie korzystało ze śniadań 35 uczniów. Ponadto Komitet Rodzicielski udzielił w ciągu roku kilka zapomóg bezzwrotnych na opłacenie taksy administracyjnej i na obozy harcerskie, na zakupienie podręczników szkolnych dla dobrze uczących się a biednych uczniów, na bibliotekę uczniowską, na Bursę Polską i na zakup bucików i płaszczy dla uczniów biednych i zasługujących.

Niezależnie od tego Koło Rodzicielskie i Patronaty odbyły kilka posiedzeń, na których p. Dyrektor i p. p. Profesorowie zaznajomili rodziców z nowopowstającym liceum, do którego będą mogli wstępować uczniowie po ukończeniu IV. klasy gimnazjum nowego typu.

Jedno ogólne Zebranie rodziców odbyło się z początkiem maja br., po otrzymaniu wiadomości, iż przy I. gimnazjum nie będzie utworzone liceum klasyczne a tylko liceum handlowe.— Biorąc pod uwagę, że prawie wszyscy rodzice oświadczyli, że synów swoich zamierzają oddać do liceum klasycznego, uchwalono wysłać delegację do Pana Ministra. Wyznań i Oświecenia Publicznego z prośbą o utworzenie

przy I. Państw. Gimnazjum im. Wincentego Pola w Tarnopolu liceum klasycznego.— Delegacja, która wyjechała do Warszawy została przyjęta przez p. Naczelnika Wydziału Szkolnictwa Średniego w Ministerstwie W. R. i O. P., który uznając słuszne postulaty rodziców — sprawę załatwiło po ich myśli tak, że I Państwowe Gimnazjum w Tarnopolu otrzymało liceum klasyczne.

SPRAWOZDANIE

kasowe Koła Rodzicielskiego za rok szkolny 1936/37

P r z y c h o d y:

Saldo z roku 1935/36	639.23	zł.
Odsetki za rok 1936	32.82	„
Składki członków Koła Rodzicielskiego i dochód ze sprawozdań	1156.80	„
Razem	1828.85	zł.

R o z c h o d y:

1) Udzielone uczniom zapomogi .	377.40	zł.
2) Subwencja dla drużyn harc. na obóz letni	320.00	„
3) Zakupno książek do biblioteki . .	155.00	„
4) Subwencja dla bursy . . .	100.00	„
5) Subwencja dla organ. uczniowskich. .	160.60	„
6) Ambulatorium dentystyczne . .	75.00	„
7) Dożywianie	40.17	„
8) Datki na cele społeczne	8 55	„
9) Pożyczka zwrotna . . , .	50.00	„
10) Koszta delegacji w sprawie liceum do M.W.R. i O.P . .	175.40	„
11) Różne	86.35	„
12) Gotówka na książeczce M. K. K. O. Tarnopol Nr. 49632 . .	150.38	„
13) Wierzytelności	130.00	„
Razem . :	1828.35	zł.

BURSA POLSKA IM. Dr. MACISZEWSKIEGO W TARNOPOLU.

Bursa zostaje pod opieką Towarzystwa Bursy Polskiej, której prezesem jest Dyrektor Państwowego gimnazjum I im. W. Pola, Dominik Pytel.

Administrację Bursy i opiekę wychowawczą nad wychowankami sprawował nauczyciel I Gimnazjum Ferdynand Lercher.

Opiekę lekarską wykonywał Dr. Jan Maria Schmidt.

W kilku wypadkach porady lekarskiej udzielił Dr. Joachim Hirschberg.

Wychowankowie Bursy.

GIMNAZJUM I.

KL. I.

1 Kumik Kazimimierz
2 Nowicki Antoni od 1/I 37.
3 Wojtuś Bronisław od 1/XI 1936 do 1/I 37

KL. II.

4 Rolny Józef
5 Zwolański Włodzimierz
6 Piotrowski Adolf od 1/X 1936

KL. III.

7 Fieglar Wacław
8 Jurkiewicz Adam wyst. 1/III 1937
9 Marzec Bronisław „ 1/IV 1937
10 Myślicki Eustachy „ 1/IV 1937
11 Pytel Kazimierz
12 Pytel Edward
13 Szady Tadeusz

KL. IV.

14 Faliński Władysław od 1/III 37
15 Fieglar Alojzy
16 Koziar Klemens
17 Paszkowski Marian
18 Szczepucha Władysław

KL. VII.

19 Heś Michał
20 Skibiński Szczepan

KL. VIII.

21 Nakoneczny Władysiaw
22 Siekierka Kosma
23 Sławny Kazimierz.

GIMNAZJUM II.

KL. Ia i b.

24 Pickholz Józef (a)
25 Jurkiewicz Paweł
26 Kamiński Józef od 1/I 1937
27 Szydłowski Stanisław
28 Trela Jan
29 Tyczyński Zbigniew wyst. 1/X 1937

KL. II.

30 Krzyszowski Czesław
31 Wasyliszyn Piotr

KL. IIIa i b.

32 Kuhn Adam (a)
33 Gładysz Michał
34 Kaniuk Adam
35 Widacki Łucjan

KL. IV.

36 Krzyworączka Julian

KL. VIIa i b.

37 Chomicki Piotr (a)
38 Skorochód Roman (a) od 15/X 1936
39 Hołowaty Radogast
40 Kamiński Tadeusz od 1/I 1937
41 Karpina Longin wyst. 1/I 1937
42 Kłębicki Jan
43 Kuhn Zdzisław
44 Wołowiec Jan

GIMNAZJUM III.

KL. I.

45. Balcer Mieczysław
46. Łuczka Stefan od 15/I. 1937

KL. II.

47. Koper Józef
48. Krzyżanowski Zygmunt
49. Lenartowicz Kazimierz

KL. III.

50. Atamaniuk Józef
51. Lukaszewski Stanisław
52. Łuków Andrzej
53. Szychliński Zdzisław

KL. IV.

54. Buczkowski Kazimierz
55. Hercun Bronisław, zmarł 13. X. 1937.
56. Kamiński Stanisław
57. Łukasiewicz Władysław
58. Słoneczny Zdzisław
59. Wolanin Józef
60. Zakrzewski Adolf

KL. VII.

61. Priga Józef

KL. VIII.

62. Międzybrodzki Adam

III-KLASOWA SZKOŁA HANDLOWA T.S.L.

63. Flisak Jan kl. od 1. X. 1937.
64. Thiel Roman, prywatysta od IV 1937

Przeciętnie przebywało w Bursie w ciągu roku 56 wychowanków. Jest to prawie maksymalna liczba wychowanków, których może pomieścić Bursa.

Opłata miesięczna w Bursie wynosi zasadniczo 41·50 zł., którą uiszczało 40% wychowanków (23), reszta miała zniżki od 5 do 25 zł. miesięcznie.

W r. szk. 1936/37 warunki higieniczne Bursy polepszyły się przez urządzenie ciepłych i zimnych natrysków, z których wychowankowie korzystali 3 do 4 razy na miesiąc. Sprawiono w tym roku 25 łóżek żelaznych o wkładach sprężynowych.

IV. Kronika Zakładu

Rok szkolny rozpoczął się dnia 3 września 1936 r. nabożeństwem w świątyniach wszystkich trzech obrządków.

4/IX 1936 r. rozpoczęcie regularnej nauki,

9/IX plenarne posiedzenie Rady Pedagogicznej, poświęcone organizacji roku szkolnego 1936/37,

26/IX młodzież bierze udział w przeniesieniu prochów ś. p. Dra. Maciszewskiego, b. dyrektora tut. gimnazjum, do grobowca rodzinnego,

26/IX udział młodzieży na szkolnej akademii w sali „Sokoła", z okazji Tygodnia L. O. P. P.,
30/IX Spowiedź.
1/X Komunia Św,
6/X młodzież zwiedza Pociąg-Wystawę,
7/X posiedzenie Rady Pedagogicznej w sprawie załatwienia podań o zniżenie taksy administracyjnej,
11/X przedstawienie dla młodzieży szkolnej p. t. „Ksiądz Marek". (Teatr Pokucko-Podolski,
15, 16, 17, 19/X wizytował Zakład Pan Dr. Juliusz Zaleski, Wizytator Kuratorium O. S. L.,
20/X konferencje powizytacyjne pod przewodnictwem Wizytatora Zakladu Pana Dra Juliusza Zaleskiego,
21/X indywidualne konferencje Pana Wizytatora Dra. Juliusza Zaleskiego z nauczycielami,
31/X pogadanka p. prof. Francoza na temat oszczędności
8/XI wychowawcy klas biorą udział w Walnym Zgromadzeniu Koła Rodzicielskiego,
11/XI uroczysta akademia szkolna z okazji rocznicy odzyskania Niepodległości Państwa Polskiego, oraz wysłuchanie audycji z uroczystości wręczenia buławy marszałkowskiej Generalnemu Inspektorowi Sił Zbrojnych, Generałowi Śmigłemu Rydzowi Edwardowi,
13/XI święto Patrona Zakładu, Św. St. Kostki,
16—20/XI piśmienny egzamin dojrzałości eksternist.,
24/XI posiedzenie Rady Pedagogicznej w sprawie zachowania się i postępów w nauce uczniów,
12/XII przedstawienie amatorskie wychowanków Bursy Polskiej dla młodzieży szkolnej p. t. „W górę serca" Franciszka Dominika,
21/XII posiedzenie Rady Pedagogicznej w sprawie nauczania i wychowania w I okresie konferencyjnym r. szk. 1936/37.
22/XII zakończenie I pólrocza i początek feryj świątecznych,
30/I uroczysta akademia, urządzona przez gminę szkolną z okazji Imienin Prezydenta Rzeczypospolitej Polski, Prof. Ignacego Mościckiego.
8/II audycja muzyczna dla uczniów w sali „Sokoła",
23/II obowiązkowa audycja muzyczna dla młodzieży w sali „Sokoła",
22—26/II piśmienny egzamin dojrzałości esternów
19/III udział młodzieży w uroczystościach, związanych z dniem

Imienin Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego,

21/III obowiązkowa audycja muzyczna dla młodzieży szkolnej w sali „Sokoła”,

2 i 3/IV posiedzenie Komisji klasowych w sprawie klasyfikacji uczniów w III okresie konferencyjnym,

9/IV posiedzenie patronatu klasowego klasy IVa i b w sprawie przechodzenia uczniów do liceów ogólnokształcących,

16/IV posiedzenie Rady Pedagogicznej w sprawie nauczania i wychowania młodzieży w II okresie konferencyjnym,

28/IV obowiązkowa audycja muzyczna dla uczniów w sali „Sokoła“,

2 i 3/V udział młodzieży w uroczystym obchodzie rocznicy Konstytucji 3-go Maja,

5/V klasyfikacja roczna uczniów klasy VIII,

8 i 9/V Spowiedź, Komunia Św. i Bierzmowanie,

10 i 11/V dwudniowe ćwiczenia wojskowe junaków,

10, 11, 19 i 14 piśmienny egzamin dojrzałości abiturientów,

12/V udział młodzieży w uroczystościach żałobnych w rocznicę śmierci Pierwszego Marszałka Polski J. Piłsudskiego, Akademia Żałobna w Zakładzie,

28, 29, 31/V i 1 i 2V/I ustny egzamin dojrzałości,

4 i 6/VI udział młodzieży w święcie sportowym w. f.

16/V nabożeństwo z okazji zakończenia roku szkolnego, po którym nastąpiło rozdanie świadectw.

VII. Statystyka uczniów z końc. r. szk. 1936/7

1. Liczba uczennic	I	II	III	IVa	IVb	VII	VIII	Razem
Wpisało się z początkiem roku szk.	48	36	45	17	34	27	20	227
w ciągu roku ubyło . . .	5	2	1	—	—	2	—	10
w ciągu roku przybyło . .	1	—	—	—	—	—	—	1
posostało z końcem roku szkolnego	44	34	44	17	34	25	20	218
2. Wyznanie								
Rzymsko-katolickie . . .	36	19	30	11	17	14	9	136
Grecko-katolickie . . .	4	3	—	—	3	2	3	15
Prawosławne	—	—	—	—	—	—	—	—
Ewangielickie . . .	—	—	—	—	1	—	—	1
Mojżeszowe	4	12	14	6	13	9	8	66
Razem .	44	34	44	17	34	25	20	218
3. Miejsce zamieszkania rodziców								
Miejscowi	26	21	25	12	24	19	12	139
Z powiatu tarnopolskiego . .	6	4	6	3	2	—	7	28
Z innych powiatów . , .	12	9	13	2	8	6	1	51
Razem .	44	34	44	17	34	25	20	218
4. Zatrudnienie rodziców								
Rolnicy większych posiad. ponad 50 ha	—	—	1	—	—	—	—	1
„ średni posiad. 5-50 ha .	4	1	5	1	1	2	1	15
„ małorolni poniżej 5 ha .	10	2	3	1	5	3	5	29
Urzędnicy i oficjaliści rolni -	—	1	—	1	1	—	—	3
Robotnicy rolni . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
Przemysłowcy	1	—	—	—	- -	1	—	2
Rzemieślnicy , . . .	1	5	3	1	2	1	—	13
Urzędnicy fabryczni i przemysłow.	1	—	—	1	1	1	2	6
Robotnicy fabryczni . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
Kupcy i przesiębiorcy handlowi .	2	7	8	3	7	4	4	35
Urzędnicy handlowi i bankowi .	1	—	—	3	1	3	—	8
Robotnicy i służba handlowa .	—	1	—	—	—	—	—	1
Urzędnicy poczt. komunik. i i. .	2	1	7	—	2	1	1	14
Służba i robotnicy komunik. . .	7	3	—	—	—	3	1	14
Wojskowi stopni ofic. . .	—	1	—	—	—	1	—	2
Wojskowi stopni niższych . .	3	1	—	—	1	2	—	7
Wolne zawody (lekarz. adwokat i i.	2	1	2	1	1	—	2	9
Profesorowie i nauczyciele . .	3	1	4	1	1	—	—	10
Urzędnicy państwowi i komunalni .	4	6	7	4	5	2	1	29
Duchowni obrz. gr.-kat, . .	1	1	—	—	2	—	—	4
Wyrobnicy	—	—	2	—	1	—	—	3
Inne zawody	2	2	2	—	3	1	3	13
Razem .	44	34	44	17	34	25	20	218
W liczbie powyższej:								
Synowie emerytów . . .	—	2	4	1	1	—	1	9
Zupełne sieroty . . .	3	—	—	—	—	—	—	3
Razem .	3	2	4	1	1	6	1	12
5. Wynik klasyfikacji								
Postęp bardzo dobry . .	3	3	7	2	6	5	3	29
Postęp dobry . . . ,	10	12	12	4	13	5	5	61
Postęp dostateczny , . .	26	16	17	7	13	12	12	103
Postęp niedostateczny . .	4	3	7	4	2	3	—	23
Nieklasyfikowani . . .	1	—	1	—	—	—	—	2
Razem .	44	36	44	17	34	25	20	218

VIII. Statystyka egzaminów dojrzałości.

A. Eksterniści.

W terminie jesiennym 1936 r. odbył się egzamin dojrzałości z eksternistami.

Państwowej Komisji Egzaminacyjnej, powołanej zarządzeniem Kuratorium O. S. L. z dnia 3. XI 1936 r. Nr.II-24.371/36. dla przeprowadzenia egzaminu dojrzałości eksternów wedle typu humanistycznego przewodniczył Dyrektor Zakładu P. Pytel Dominik.

Część pisemna egzaminu dojrzałości odbyła się od dnia 16 do 20 listopada włącznie.

Do egzaminu zgłosiło się 6 kandydatów.

Tematy wypracowań pisemnych.

Z języka polskiego (do wyboru).

1) Dążenie do reformy państwa w literaturze Polski przedrozbiorowej (Ostroròg, Modrzewski, Orzechowski, Skarga, Leszczyński, Konarski, Stasic, Kołłątaj).
2) Związek literatury polskiej z życiem narodu w epoce romantyzmu i pozytywizmu.
3) Ludzie czynu w znanych mi utworach literatury polskiej

Z języka łacińskiego.

1) Gellius Noct Att. I, 23, $_{4-13}$,
2) Senatus Romanus (Jego organizacja, rozwój i upadek).

Z matematyki.

1) Liczby wymiarowe krawędzi prostopadłościanu tworzą postęp geometryczny, objętość tego prostopadłościanu wynosi 1000 dm^3., a powierzchnia 700 dm^2. Obliczyć te krawędzie.
2) W stożek, w którym kąt nachylenia tworzącej do podstawy jest $\mathcal{L}$, o pole podstawy S, wpisano kulą. Obliczyć odległość wierzchołka stożka od płaszczyzny koła, wzdłuż którego kula styka się z pobocznicą stożka.

   Wykonać obliczenia, gdy $\mathcal{L} = 51^0 13^1$.
   $S = 43{,}8\ m^2$

Z fizyki.

1) Jeden kilogram stopionego ołowiu o temperaturze

topnienia t = 328°C wlano do 2 kg. wody o temperarurze t = 41°C. Temperatura wody podniosła się wskutek tego o 70°C. Obliczyć ciepło topnienia ołowiu przyjmując, że cała energia ołowiu zużyła się na ogrzanie wody. (Ciepło właściwe ołowiu c = 0,03).

2) Opisać poznane sposoby laboratyjnego wyznaczania oporu elektrycznego,

3) Podać sposoby wyznaczania względnej i bezwzględnej wilgotności powietrza.

Z języka niemieckiego

1) Die erzieherische und wirtschaftliche Bedeutung der Touristik.
2) Meine Einstellung zum Sport.
3) Warum lernen wir fremde Sprachen.

Z języka francuskiego.

1) Les avantages et les plaisirs des voyages

(Comparez la vie d'un aviateur celle avec celle d'un marin.

3) Analysez le livre qui vous a la plus interressè.

Egzamin ustny odbył się dnia 26 i 27 listopada 1936 r.

Świadectwo dojrzałości otrzymali :

1) Gondowicz Franciszek, ur. 17 września 1908 r. w Trembowli rel. rzym.-kat. (26. XI. 1936 r.)

2) Kościów Tadeusz, ur. 15 czerwca 1907 r. we Lwowie, rel. rzym.-kat. (27. XI. 1926 r.)

4-ch eksternów reprobowano.

W terminie zimowym 1937 r. odbył się egzamin dojrzałości z eksternistami i abiturientami zwyczajnymi.

Państwowej Komisji Egzaminacyjnej powołanej zarządzeniem Kuratorium O. S. L. z dnia 8 lutego 1937 r. Nr II-2309/37 dla przeprowadzenia egzaminu dojrzałości z eksternistami oraz z abiturientami wedle typu humanistycznego przewodniczył Dyrektor Zakładu, P. Dominik Pytel.

Do egzaminu zgłosiło się 7 eksternów i 2 zwyczajnych abiturientów.

Część pisemna egzaminu dojrzałości odbyła się od dnia 22 do 26 lutego 1937 r. włącznie.

Tematy wypracowań pisemnych.

Z języka polskiego (do wyboru).

a) Dla eksternów:

1) Rola literarury polskiej i jej wpływ na życie narodu w okresie niewoli.
2) Przyczyny rozwoju literatury w XVI i XVIII w.
3) Kochanowski, Krasicki, Mickiewicz i Prus, jako przedstawiciele swoich epok.

b) Dla abiturientów zwyczajnych:

1) Kobiety wróżki w literaturze polskiej. (Przepowiednie o losach narodu w „Odprawie posłów greckich” „Lilli Wenedzie“ i „Warszawiance“.
2) O ile literatura romantyczna i pozytywistyczna jest odbiciem wypadków historycznych?
3) Współczesne formy współpracy międzynarodowej i ich zdobycze.

Z historii.

(dla abiturientów zwyczajnych)

1) Polski miecz i polski pług na kresach wschodnich dawniej a dziś.
2) Jakie czyny wsławiły Polskę w świecie w czasach przedrozbiorowych, a jakie w Polsce Odrodzonej?
3) Dlaczego Polska domaga się kolonij ?.

Z języka łacińskiego.

(dla eksternów).

1) M. Tulius Cicero: De prowinciis consularibus oratio c. 13,
2) Czym zasłużył się Cesar wobec Rzymu i wobec cywilizacji?

b) dla abiturjentów zwyczajnych.

1) De officiis I 85—86
2) Walki polityczne w Rzymie za Rzeczypospolitej.

Z matematyki.

(dla eksternów)

1) Dane jest półkole o średnicy AB=2 r. Z puntu A po-

prowadzono sieczną pod kątem 45 stopni do średnicy a z pierwszego punktu C tej średnicy wykreślono do A. B. prostopadłą która przecina półokrąg w punkcie D. i sieczną w punkcie E. Wyznaczyć odległości A C w taki sposób, by suma C D + C E = K. Dyskusja przy przy stałym r.

Interpretacja geometryczna przypadków szczególnych.

2) Przekątna przekroju osiowego stożka ściętego jest prostopadła do tworzącej, tworząca zaś jest nachylona do podstawy dolnej pod kątem L, suma tworzącej i wysokości stożka ściętego m.
a) Wyznaczyć powierzchnię pobocznicy stożka ściętego,
b) wykonać obliczenie przy d = $51^0 26'$, m = 23,46 cm.

Z fizyki

(dla eksternów).

1) Prasa ręczna posiada śrubę o kroku k = 4 mm. obracalną zapomocą dzwigni długiej na l=30 cm. Jaki nacisk wywiera śruba, jeżeli na koniec dzwigni działamy siłą P=5 kg?
2) Podać i opisać sposoby wyznaczania promienia krzywizny zwierciadła wklęsłego.
3) Opisać jeden z poznanych sposobów wyznaczanie oporu elektrycznego.

(I. dla abiturientów zwyczajnych).

1) ilu ludzi może płynąć na tratwie zbitej z u = 10 belek świerkowych długich na l=8 m, każda przekroju a=25^0 cm^2, przyjmując przeciętny ciężar człowieka p= 75 kg, a ciężar właściwy drzewa świerkowego c = 0,5 gr/cm^3.
2) Promień krzywizny zwierciadła wklęsłego wynosi r — 30 cm; w jakiej odległości od zwierciadła znajduje się przedmiot jeżeli jego obraz jest odwrócony i u=3 razy powiększony?
3) Opisać i wyjaśnić działanie jednego z poznanych przyrządów, służących do pomiaru natężenia prądu elektrycznego.

Z języka niemieckiego (do wyboru).

(dla eksternów).

1) Eine deutsche Heldenpostalt
2) Die Vaterlandliebe in einem nur bekannten Werke

der polnischen oder deutschen Literatur.
3) Tiere und Blumen — unsere besten Freunde.

Z języka francuskiego (do wyboru).
(dla eksternów)

1) Mes souvenirs d' enfance.
2) Quelle époque de l' histoire fraucaise vous inntèresse le płus et pourquoi?
3) Raconter un legende.

Egzamin ustny odbyl się dnia 5 i 6 marca 1937 r.

Świadectwo dojrzałości otrzymali:

1) Duda Stefan, ur. dnia 2. września 1909 r. w Batulach, powiat Łódź, rel. rzym-kat. (6. III. 1937 r.)
2) Fintowski Czesław Apolinary, ur. dnia 8. lipca 1912 r. w Nadwórnie, rel. rzym-kat. (5. III 1937 r.
3) Schapira Bernard ur. dnia 1. września 1916 r. w Gródku Jagiellońskim.

4 eksternów i 2 abiturientów zwyczajnych reprobowano.

B. Zwyczajny egzamin dojrzałości w terminie letnim 1937 r.

Zwyczajny egzamin dojrzałości z uczniami tut. Zakładu w terminie wiosennym 1937 r. odbył się przed Państwową Komisję Egzaminacyjnę, powołanej zarządzeniem Kuratorium O. S. L. z dnia 1 kwietnia 1937 r. II-5410/37 pod przewodnictwem Dyrektora Zakładu, p. Dominika Pytla.

Część pisemna egzaminu dojrzałości odbyła się w dniach 10, 11 i 13 maja 1937 r. Do egzaminu zgłosiło się 28 kandytów.

Tematy wypracowań piśmiennych:

Z języka polskiego (do wyboru).

1) Zagadnienia społeczne w polskiej poezji romantycznej
2) Humanitaryzm w znanych mi utworach Bolesława Prusa.
3) Słowacki jako sędzia współczesnego mu pokolenia.

Z historii (do wyboru).

1) Rola Polski w obronie chrześciaństwa przed Turkami.
2) Polskie walki o niepodległość i dążenia narodowe w Europie w XIX w.
3) Bolesław Chrobry a Kazimierz Wielki.

Z języka łacińskiego.

a) Cicero: De provinciis consul or. c. 13.

b) Czym zasłużył się Cycero wobec Rzymu i wobec cywilizacji?

Z języka greckiego.

a) Demostenes „Olynt" III, 10, 11, 12,

b) Na czym polega wielkość i tragizm Demostenesa jako polityka?

Z matymatyki.

1) Suma trzech pierwszych wyrazów postępu geometrycznego jest m razy większa od sumy pierwszego i trzeciego wyrazu. Jakie musi być m, aby zadanie było możliwe i aby postęp był malejący?

2) W kulę o objętości $V=74,5$ dm^3 wpisano stożek prosty, w którym przecięcie osiowe ma u wierzchołka kąt wynoszący $54^0 32'$. Obliczyć objętość tego stożka.

Z fizyki.

1) Ile waży 2.5 litra powietrza o temperaturze 18^0 C przy ciśnieniu 71 cm. rt., jeżeli ciężar właściwy powietrza w temperaturze O^0 C i przy ciśnieniu 76 cm. rt. wynosi 0.001293 gr/cm^3.

2) Przez 5 godzin pobierano prąd o natężeniu 14 amp. przy napięciu 220 woltów. Ile należy zapłacić za tę energię, jeżeli 1 kilowatgodzina kosztuje 87 gr.?

3) Jak wyznaczono szybkość światła?

Egzamin ustny odbył się w dniach 28, 29, 31 maja i 1, 2, czerwca 1937 r.

Świadectwo dojrzałości otrzymali :

Nazwisko i imię	Data i miejsce urodzenia	Wyznanie	Data złoż. egzaminu
1. Atamaniuk Piotr	15/VI 1915, Bogdanówka	gr. k.	1. VI.
2. Bieler Herman	8/V 1919' Tarnopol	mojż.	28. V.
3. Bryk Henryk	12/XII. 1919, IndianaHarbor (St. Zjedn. Am. Półn.)	rz. k.	28. VI.
4. Czaczkes Hirsch	8/II. 1919 Tarnopol	mojż.	28. V.
5. Drohobycki Włodz.	30/VIII 1918, Tarnopol	gr. k.	28. V.
6. Ginsberg Szymon	27/VII 1919, Tarnopol	mojż.	28. V.
7. Grochowski Jan	27/VII 1915, Rożyska	gr. k.	1. VI.
8. Hrycaj Aleksander	31/III 1915, Hłuboczek W.	gr. k.	1. VI.
9. Huculak Orest	29/XI 1917, Supranówka	gr. k.	29. V.
10. Jaroszewski Adolf	26/III 1918, Berezowica M.	rz. k.	29. V.
11. Knopfholz Jakub	10/V 1920, Tarnopol	mojż.	29. V,
12. Koblański Józef	16/IX 1914, Józefówka	rz. k.	31. V.
13. Łysyj Rodion	25/II 1915, Nowe Sioło	gr. k.	1. VI.
14. Nakoneczny Władysł.	6/III 1918, Sidorów	rz. k.	31. V.
15. Pawliszyn Bolesław	6/I 1919, Tarnopol	rz. k.	31. V.
16. Perlman Seweryn	22/XI. Tarnopol	mojż.	29. V.
17. Procyk Józef	5/II 1914, Hukałowce	gr. k.	2. VI.
18. Runiewicz Jan	4/XII 1917, Tarnopol	rz. k.	29. V.
19. Siekierka Kosma	13/V 1918, Laszki	rz. k.	31. V.
20. Tutkaluk Roman	24/VI 1916, Olchowczyk	gr. k.	2. VI.
21. Wróbel Jan	30/I 1918, Bielcz	rz. k,	29. V.

Na podstawie pisemnego egzaminu dojrzałości reprobowano 6 abiturientów, zaś przy egzaminie ustnym 1 abiturienta.

IX. Wykaz uczniów w r. sprawozdawczym

UWAGA. W grupie pod lit. A) wymienieni są uczniowie, którzy ukończyli klasę z postępem bardzo dobrym, pod B) z postępem dobrym, pod C) z postępem dostatecznym, pod D) nieuzdolnieni, pod E) uczniowie, którzy opuścili Zakład w ciągu roku szkolnego, pod F) nieklasyfikowani.

KLASA I.

A) Fałat Michał, Piotrowski Stanisław, Tarczewski Ludwik

B) Borowicz Alojzy, Chrzanowski Zygmunt, Joch Tadeusz, Kaliński Edward, Koffler Gustaw, Kamaszyński Michał. Koperski Marian, Laminger Artur, Tarniowy Zbigniew, Zioło, Apoloniusz.

C) Bohatiuk Roman, Botwiński Zbigniew, Branicki Leon (z zastrz. z jęz. pol.), Braun Romuald, Edelstein Jschajahu, Halpern Salomon, Handler Stanisław, Hrynkiewicz Edward, Jarem Józef, Kargol Zdzisław, Kawecki Stanisław, Kohut Roman, Krawczuk Michał, Kumik Kazimierz, Lewandowski Mieczysław, Nowicki Antoni, Piegdoń Klemens, Przewięda Marian, Podolski Józef, Rojek Tadeusz, Siedlik Stanisław, Sługocki Jan, Sołtysik Zbigniew, Strzałkowski Edward, (z zastrz. z jęz. pol.) Wiliński Bolesław, Zimny Zdzisław,

D) Kryszczuk Jan, Podolski Mieczysław, (15. IV. 1937) Punda Paweł.

E) Dubielewski Henryk (1. I. 1937) Hołowaty Włodzimierz (8. XI. 1936), Pastuszenko Stefan (17. I. 1937) Schulz Józef (12. I. 1937), Wojtuś Bronisław (10. XII. 1936).

F) Rajfur Marcin, 1 IV. 1937),

KLASA II. (26)

A) Korczowski Henryk, Serafin Juliusz-Stanisław, Vogelbaum Robert.

B) Gruszecki Franciszek, Knopfholz Buma, Löw Jakub, Martynów Jarosław, Miśkiewicz Alojzy Wincenty, Pasika Roman, Rinke Wiesław Antoni, Różycki Adam Władysław, Teichman Maks, Thaler Fryderyk, Zator Ryszard, Zwolański Włodzimierz, Aszkenazy Beniamin, Barecki Jan, Diamant Emanuel, Flis Adam, Goldhafer Izydor, Löw Izio, Mazurenko Anatol, Piotrowski Adolf, Remeniuk Włodzimierz, Rolny Józef, Sacha Saturnin Ryszard, Schulbaum Maurycy, Stöckel Azriel, Stein Zeno, Wójcik Julian Kazimierz, Zimmer Zenon Józef.

D) Feszler Bronisław (14/V 1937), Nagórski Zygmunt Zbigniew, Stachów Roman.

E) Fiksel Efroim (3/IX 1936), Polowy Władysław (18/XI.1936

KLASA III.

A) Bryczkowski Cyryl Bogumił, Czabanowski Juliusz Władysław, Hirschberg Eliasz, Kaczmarek Janusz Stanisław, Pater Arnold Dawid, Śliwiński Adam Wiesław, Szady Tadeusz Mieczysław.

B) Adamowski Stanisław, Bernstein Abraham, Błaszczyszyn Kazimierz, Fieglar Wacław Franciszek, Kapan Arnold Izydor, Lande Tadeusz Stanisław, Nowak Jan Roman, Pirzański Bolesław, Pytel Kazimerz, Schulbaum Józef, Teitelbaum Benjamin, Zuckerkandel Józef.

C) Czajkowski Kazimierz, Czaczkes Herman, Daszkiewicz

Jan Jędrczak Zbigniew, Kiwetz Henryk, Koblański Eugeniusz Konik Josef) Niecpon Karol Eliasz, Ostrowski Antoni Maria, Pawłowicz Władysław Ludwik, Poczynek Aleksander, Pytel Edward, Schulbaum Otto, Strzałkowski Kazimierz, Walter Henryk, Wassermühl Rudolf, Wolski Eugeniusz.

D) Diłaj Jan 10. IV. 1937, Jurkiewicz Adam Edmund Markiewicz Henryk, Marian Szczęsny, Myślicki Eustachy, Bolesław (8. IV. 1937, Sakowski Roman, Wisiecki Tadeusz Wiesław. (3. IV. 1937). Marzec Bronisław, (3. IV 1937)

E) Tytor Piotr (12. XII. 1936)

F) Rauer Joachim przeznaczony do egzaminu uzupełniającego.

KLASA IVa.

A) Tuchfeld Mojżesz, Walzer Jakub.

B) Ambos Baruch, Cap Michał, Switkowski Janusz, Wojtkielewicz Włodzimierz.

C) Hajda Zygmunt, Jaworczykowski Roman, Krampf Jonas, Kwiatkowski Jacek, Neuschüler Lippe, Sperling Berl, Szymański Jerzy.

D) Grejc Konstanty, Guźkowski Tadeusz, Mochnacki Kazimierz, Starosoler Salomon (2S. IV. 1937).

KLASA IVb.

A) Brzozowski Jannsz Józef, Jendres Zygmunt, Moszkowicz Szymon, Paszkowski Marian, Saphier Marceli Ludwik, Zamojre Henryk.

B) Brennessel Henryk, Głębowicz Olgierd, Jakubiszyn Zbigniew, Jędrczak Ryszałd, Koziar Klemens, Maryjka Ludwik, Ratycz Roman, Selzer Süsskind, Stasik Jan, Szczepucha Józef Władysław Kazimierz, Teiber Maksymilian, Tor Stefan Antoni, Wolfenhaut Benzion.

C) Bauer Jan Michał, Daum Oskar, Faliński Władysław. Fieglar Alojzy, Klein Herman, Krąpiec Mieczysław Józef, Michałowski Mieczysław Roman, Olearczyk Tadeusz, Ryszard, Rosenfeld Kuba, Schreier Józef Karol, Solarski Andrzej Jan, Teichholz Baruch, Weisstaub Józef,

D) Blumenfeld Józef, Danyluk Bohdan.

KLASA VII.

A) Ast Bernard, Czereda Tadeusz, Fritz Ryszard Mie-

czysław, Hartman Dawid, Rzepnijski Jerzv Artemi, Tarnawski Stanisław Kazimierz,

B) Chuderski Aleksander Walery, Gorczyński Jan Kazimierz, Klahr Schaje, Kritz Abraham, Schwarz Moszek.

C) Auerbach Markus, Boszkiewicz Józef, Huculak Adam, Zdzisław Mandler, Herber Egon, Marzec Zygmunt, Pinc Stanisław, Franciszek Piotr, Samborski Rudolf Kazimierz, Skibiński Szczepan, Solarski Juliusz, Szkwarkowski Wilhelm Aleksander, Thumin Asriel.

D) Heś Michał Stanisław, Parill Markus, Szczerbań Roman Stefan

E) Koffler Marian Ludwik, (wyst. 8/X 1936) Sass Phöbus (wyst. 9/II 1937.

KLASA VIII.

A) Bieler Herman, Hucajłuk Orest, Perlman Seweryn,

B) Drohobycki Włodzimierz, Günsberg Szymon, Jaroszewski Adolf, Stawny Kazimierz, Wróbel Jan.

Bryk Henryk, Czaczkes Hirsch, Knopfhoz Jakub, Koffler Edward, Koblański Józef, Nakoneczny Władysław, Pawliszyn Bolesław, Runiewicz Jan, Siekierka Kosma, Solowodziński Włodzimierz, Teichholz Franciszek, Wolfenhaut Maks.

X. Spis książek

dla klas I — IV i VIII, obowiązujących uczniów Państwowego Gimnazjum I im. W. Pola w Tarnopolu w roku szkolnym 1936/37.

KLASA I.

Religja rz-kat.: Ks Szmyd, Liturgika Katolicka.

Religija mojżeszowa: Spitzer S.: Zdrój życia, zasady wiary i moralności na podstawie Pisma św. Cz. II. Etyka judaizmu, Wyd. III, 1929.

Język polski: J. Balicki i St. Maykowski: Mówią wieki, Czyt. i wyd. Zakł. Narod. im. Ossolińskich Lwów, 1933, — 2 zł 80 gr.

Język łaciński: J, Kowalski i M. Golias: Puer Romanus, Czytanki łać. dla kl. I. Państw. Wyd. Książek Szkolnych, Lwów, 1934 1 zł 60 gr.

Język niemiecki: W. Dewitzowa, R. Kern. G. Żółtkowska: Wir lernen deutsch, Lwów, Państ. Wyd. Książek Szkolnych 1934 1 zł. 60 gr.

Historja: W. Moszczańska i H Mrozowska: Podręcznik do nauki historji na I. kl, Gimn. Wyd. Zakł. Narodowych im. Ossolińskich Lwów, 1932 r. — 2 zł. 60 gr.

Geografia: A. Pawłowski: Geografia Polski dla kl. I. gimn. Lwów-Warszawa Książnica Atlas, 1934, 2 zł. 10 gr.

E. Romet: Atlas geograficzny dla kl. I gimn. Książnica Atlas Lwów-Warszawa 1934 r. — 2 zł. 30 gr.

Biologja: E. Gemborek: podręcznik zoologii na kl. I gimn. Wyd. Arcta Warszawa 1934 1 zł. 30 gr.

Matematyka: S. Banach, W. Sierpiński i W. Stożek: Arytmetyka dla kl. I. gimn. Książnica Atlas Lwów-Warszawa 1933 2 zł. 10 gr.

KLASA II.

Religja rz-kat.: Ks. Szmyd G. Liturgika katolicka Lwów wyd. Zakł. Narodowych im. Ossolińskich, 1928.

Religja mojżeszowa: jak w kl. I.

Język polski: J. Balicki i St. Majkowski: Mówią wieki cz. II

drugi rok nauki języka polskiego, wyd. Zak. Narod im. Ossolińskich Lwów 1934 — 2 zł. 80 gr.

Z. Klemensiewicz: Język polski, ćwiczenia i pogadanki gramatyczne dla kl. II Lwów-Warszawa, Książnica Arlas 1934 — 60 gr.

Język łaciński: J. Kowalski i M. Golias: Juvenis Romanus czytanki łacińskie dla kl. II. Lwów Państ. Wyd. Książek Szkolnych, 1934, 1 zł. 60 gr.

M. Auerbach i Dąbrowski: Gramatyka łacińska dla wszystkich klas gimnazjum Lwòw 1934, 1 zł. 40 gr.

Język niemiecki: W. Dewitzowa. R. Kern i G. Żółtowska: Wir sprechen deutsch. Podręcznik do nauki języka niemieckiego dla klasy II gimn. Państw. Wyd Książek Szkolnych Warszawa-Lwów 1935, 1 zł. 60 gr.

Historja: W. Moszczeńska i H. Mrozowska: Podręcznik do nauki historji na kl. II. Lwów Zakł. Narod. im. Ossol. 1934 2 zł. 60 gr.

Geografia: A. Chałubińska i M. Janiszewski: Geografia Europy podręcznik do nauki geografii dla kl. II gimn. Lwów Zakł. Narod. im. Ossol. 1934, 2 zł. 10 gr.

E. Romer: Europa, atlas geograficzny dla kl. II, Książnica Atlas Lwów Warszawa 2 zł. 30 gr.

Biologja: T. Muhl i J. Radomski: Botanika, Podręcznik do nauki biologii dla kl II. Zakład Narod. im. Ossol. Lwów 1934 1 zł. 80 gr.

Matematyka: S. Banach i W. Srożek Algebra dla kl. II gimn. Lwów- Warszawa Książnica-Atlas 1934 r. 1 zł. 10 gr.

A. Łomnicki: Geometrja dla kl. II gimn.. Lwów-Warszawa Książnica Atlas 1934 r. 1 zł. 20 gr.

KLASA III.

Religja rz-kat: Ks. Gadomski W.: Zarys historji kościoła katolickiego cz. I wyd. VI Książnica Atlas 1927.
albo Ks. Archułowski. Zarys historji kościoła.

Religja mojżeszowa: jak w kl. I.

Język polski: J. Balicki i St. Maykowski: Mówią wieki cz. III Podręcznik do nauki języka polskiego dla kl. III wyd. Zakład Narod. im Ossolińskich Lwòw 1935 r. 2 zł. 80 gr.

Z. Klemensiewicz Język Polski ćwiczenia i wiadomości

gramatyczne dla kl. III Lwów Warszawa Książnica Atlas 1935 r. 70 gr.

Język Łaciński: M. Golias, J. Kowalski i J. Smereka: Viri Illustres. Podręcznik do nauki język łacińskiego dla kl. III państw. Wyd. Książek Szkoln. Warszawa Lwów 1935 r. 1 zł. 60 gr.

M. Auerbach i K. Dąbrowski: Gramatyka łacińska. Podręcznik dla wszystkich klas gimn. Lwów Zakł. Narod. im. Ossolin. 1934 1 zł 40 gr.

Język niemiecki: Będzie ogłoszony dodatkowo.

Historja: W. Mcszczeńska i H. Mrozowska: Podręcznik do nauki historji na III kl. gimn. Zakład Naro. im. Ossol. 1935 zł. 60 gr.

Geografia: St. Pawłoski: Kraje i morza pozaeuropejskie podręcznik geografji dla kl. III gimn. Książnica Atlas Lwów Warszawa 1935 2 zł. 10 gr.

E. Romer: Kraje i morza pozaeuropejskie. Atlas geograficzny dla kl. III Książnica Atlas Lwów Warszawa 1935 4 zł. 40 gr.

Fizyka i chemja: Dr. B. Gamwecki. Zdobywaj przyrodę. Podręcznik fizyki dla kl. III Gimn. inst. wydaw. „Biblioteka Polska" Warszawa 1935, 1 zł. 50 gr.

E. Turkiewicz. Świat Chemji. Podręcznik chemji dla kl. III Inst. wydawniczy „Bibljoteka Polska" Warszawa 1935 1 zł. 30 gr.

Matematyka: S. Banach: Algiebra dla kl. III Książnica Atlas Kwów Warszawa 1935 r. 1 zł. 10 gr.

A Łomnicki: Geometria dla kl. III. Książnica Atlas Lwòw Warszawa 1935 1 zł. 20 gr.

J. Francukski: Będzie ogłoszony dodatkowo.

KL. IV.

Religia rz-ka.: Ks. Gadomski W. — Zarys historii Kościoła Katolickiego cz. II albo ks. Archutowski — Zarys historii Kościoła.

Religia mojżesz.: M. Bałaban Historia żydów cz. II.

J. polski: Juliusz Balicki S. Maykowski —Mówią wieki cz. IV. Zenon Klemensiewicz — Język polski — gramatyka dla kl. IV.

J. łaciński: M. Golias J. Smereka — Res publika Romana M. Auerbach K. Wobrowski — Gramatyka łacińska.

J. niemiecki: J. Jakobrec H. Leonhard — Deutschland und die Deutschen część II. Jahuer — Deutsche Gramatik.

J. francuski: (IVa) J. Szarota — Les provinces. Francalses część V.

Historia: (po południu) J. Dobrowski — Historia dla kl. IV. Eugeniusz Romer — Atlas geograficzny i historyczny geografia do półrocza) — St. Pawłowski — Geografia Polski dla kl. IV

Przyroda: J. Radomski i Dr. S. Totpa — Nauka o człowieku.

Fizyka: Bolesław Gawecki — Zdobywaj przyrodę część II.

Matematyka: Stefan Banach — Algebra dla kl. IV. Antoni Zamnicki — Geometria dla kl. IV.

KLASA VIII.

Religja rz-kat. Ks. Sieniatycki M.: Etyka katolicka wyd. V 1927

Religje mojżeszowe: jak w kl. VII.

Język polski: Kridl M. Literatura Polska w XIX wyd. skrócone T. I, II, II.

Kridl M. LIteratura polska w. XIX cz. V i okres pozytywizmu.

Kridl M. Literatura polska w. XIX cz. V II. Młoda Polska

Krasiński Z. Nie — Boska komedja wyd. bibl. Narod. Kraków, lub Wielka bibljoteka Warszawa.

Krasiński Irydjon. wyd. Bibl. Narod. Kraków lub Bibliteka Wielka w Warzawie.

Asnyk A. Wybór poezji, wyd. Bibl. Narodowej Kraków, lub Wielkiej Bibl. Warszawa.

Konopnicka M. Z liryk i obrazów.

Prus B. Lalka.

Język łaciński: Tscyt wybór dzieł wyd. II opr. St. Pilch. Książnica Atlas 1935.

Kultura gramatyka i słowniki jak w kl. VII.

Sinko: Poezje Horacjusza wyd. III Książnica Atlas 1929

Kasprowicz J. Wybór poezyj. Księga ubogich.

Język grecki: Sofokles Antygona wyd. prof. Okl.

Demostenes: Wybór mów, opr. Wotke i Schmidt wyd. V
Kultura; gramatyka i słownik jak w kl. VI.
Węglewski, Słownik grecko-polski.

Język niemiecki: Jakóbiec J. Deutschtum, Ein Lesebuch für polnische Gymnasien II Teil Książnica Atlas.
Hebbel-Agnes Bernauer Książnica.

Historja: Bujak, Pazdro: Nauka o Polsce współczesnej. wyd Jakubowski Lwów.
Konstytucja z 23/IV 1935 wyd. Ossolineum.
W. Makowski: Rzeczpospolita inst. wydaw. „Bibljoteka Polska".

Matematyka; jak w kl. VII.

Fizyka: Tomaszewski Fr. i Kawecki T. M. Fizyka i krótki rys kosmografji, opr. A. Bzajkowski tom II.

Propedutyka filozofji: Sośnicki K. Zarys logiki wyd. II Ksiąnica Atlas 1929.
Witwicki Wł. Zarys psychologi, wyd. III Książnica Atlas 1931 r.

Spis podręczników do klasy I-ej licealnej podany będzie dodatkowo po wakacjach.

XI. Informacje na rok szkolny 1937/38.

1) Rok szkolny 1937/38 rozpocznie się nabożeństwem dnia 3 września 1937 r. o godz. 8 rano, po czym zacznie się normalna nauka.

2) Uczniów obowiązuje w r. 1937/38 przepisowy strój ćwiczebny na nauce ćwiczeń cielesnych, składający się z wolnych płóciennych spodenek barwy granatowej, białej trykotowej koszulki z krótkimi rękawami oraz z wolnych na palcach mesztów o podeszwie sznurkowej lub skórzanej.

3) Z początkiem r. szkolnego 1957/38 na podstawie rozporządzenia Ministr. W. R. i O. P. z dnia 27. X. 1933 r. Nr. I Pr.-241/33, obowiązuje jednolity ubiór dla wszystkich uczniów państwowych szkół średnich ogólno-kształcących, składający się z marynarki, spodni, krawatu i płaszcza przepisowego kroju z tarczą barwy szkoły z numerem na marynarkach, bluzach i płaszczach. W lecie obowiązuje strój letni. Wzory wyżej wymienionych strojów są podane w westybulu Zakładu. Każdy uczeń musi posiadać pantofle do przebierania, gdyż przebywanie w salach szkolnych w obuwiu jest niedozwolone.